

MGD 300 Masteroppgave i diakoni

Hvordan forstår man diakoni i Metodistkirken i Norge, og hva kan det bety for metodistkirkens barne- og ungdomsarbeid i praksis?

Student: Marit Kristine Hanssen

Veileder: Stephanie Dietrich

Studiested: Diakonhjemmet Høgskole

Innleveringsdato 15.11.2011 kl. 12.00

Antall ord: 22000

Sammendrag

Problemstillingen på denne i oppgaven er: Hvordan forstår man diakoni i Metodistkirken i Norge, og hva kan det bety for metodistkirkens barne- og ungdomsarbeid i praksis?

Bakgrunnen for at denne problemstillingen kunne bli interessant å se på var at Metodistkirken i Norge har laget en diakoniplan som ble distribuert til menighetene i Norge i 2010. Videre var det interessant å se på hvor bevisste menighetene var i sine diakonale handlinger og utøvelse av dette overfor barn og unge. Metodistkirkens teologi omhandler også diakoni, og det kunne bli interessant å se på hvordan menighetene var seg bevisst sitt diakonale ståsted. Metoden som har blitt brukt har vært primært litteraturstudie, men en kvantitativ spørreundersøkelse til de fleste metodistmenigheter i Norge. Disse dataene og litteraturen som har blitt funnet har vært grunnlaget for drøftingsdelen.

Det har vært interessant å se på hvordan menighetene jobber og hva de har fokus på. Mange jobber i tråd med diakoni og diakoniplan, ikke alle er seg like bevisste at man skal ha diakoniplanen som et arbeidsredskap innen menighetens ulike underaktiviteter. Mange menigheter har jobbet med diakoniplanen, men ikke blant barnelederne, heller på et mer overordnet plan som lederskapet innen menigheten.

Det man nå muligens bør ha litt fokus på er å snakke om, drøfte og undervise i diakoniplanen for alle ledere innen menighetene, slik at alle får et forhold til planen og blir seg mer bevisst det diakonalt rettede arbeidet.

Stikkord som kan favne denne oppgaven er : Barnearbeid, barneaktiviteter, diakoni, barnediakoni, Metodistkirken, Diakoniplan for Metodistkirken i Norge.

Innholdsfortegnelse:

Forord.....	5
1. Problemstilling	6
1.1 Avgrensning.	8
1.2 Metodevalg.....	9
1.2.1. Oppgavens oppbygging.	10
1.2.2. Metode for innsamling av empiriske data.	10
1.3. Begrepsavklaringer.....	11
1.3.1. Diakoni	11
1.3.2. Ulike betegnelser på frivillige verv i menigheten.	12
2. Diakoni i Metodistkirken.....	14
2.2. Metodistkirkens historie	14
2.2.1. Hvem var John Wesley.....	14
2.2.2. Kort om nådebegrepene.....	14
2.2.3. Metodistkirkens historie i Norge	15
2.2.4. De sosiale prinsipper	17
2.2.5. Metodistkirken i dag.....	18
2.2.6. Nådens fellesskap.	18
2.3. Diakoniforståelse.....	19
2.3.1. Generell diakoniforståelse.	21
2.3.2. Metodistkirkens diakoniforståelse.....	21
2.4. Diakoniplan i Metodistkirken.....	22
2.5. Metodistkirkens overordnede og visjonære mål for diakonien.	25
2.6. Ulike typer diakoni.....	26
2.6.1. Liturgisk diakoni.	26
2.6.2. Karitativ diakoni.....	26
2.6.3. Profetisk diakoni.....	26
3. Barnediakoni	27
3.1. Menneskesyn og syn på barn.....	27
3.2. Barns troshistorie.....	28
3.3. Dramatisering av bibelfortellinger som diakonal metode for arbeid med barn.	29
3.4. Barn og gudstjenesten: Liturgien som diakonal handling.	30

3.5.	Barn og nattverd.	30
3.6.	Babysang	31
3.7.	Speiderarbeid og barnediakoni.	32
4.	Spørreskjema til menigheter i Norge og svar på skjemaene.	34
4.1.	Hvilke type barnearbeid har dere i menigheten?	35
4.2.	Hvilken prioritet har barnearbeidet i menighetens samlede virksomhet etter din mening	36
4.3.	Hvem jobber med barnearbeidet i menigheten?	37
4.4.	Hvor stor er andelen av menighetens barn/barn av menighetsmedlemmer som deltar i aktiviteter for barn i regi av menigheten.	39
4.5.	Gudstjenesten.	40
4.6.	Hva er menighetens viktigste utfordring når det gjelder barnearbeidet?	42
4.7.	I 2010 vedtok Metodistkirken en Plan for Diakoni. Har dere jobbet med diakoniplanen? ...	43
4.8.	På hvilken måte mener du at menighetens barnearbeid bør/kan forstås som en del av menighetens diakonale virksomhet?	44
5.	Drøfting	46
5.1.	Ulike typer barnearbeid i menighetene.....	46
5.2.	Ansatte og frivillige innen barneaktivitetene i Metodistkirken.	50
5.3.	Barn og gudstjenesten	53
5.4.	Menneskesyn og syn på barn.....	57
5.5.	Speiderarbeid og diakoni.....	59
5.6.	Barn som utøver diakoni.	60
6.	Konklusjon	63
7.	Litteraturliste	66

Forord

Denne oppgaven har først og fremst vært en spennende, og lærerik prosess, men det er ikke til å legge skjul på at det også har vært en lang og til tider strevsom prosess. Tilslutt sitter jeg med et resultat som jeg må avslutte nå, men som helt klart ikke er endelig avsluttet. Med dette mener jeg å si at diakoni og fokusering på dette temaet innen barnearbeid i menighetene må vi fortsatt jobbe videre med.

Jeg hadde ikke klart dette arbeidet med denne oppgaven alene. Så det er på sin plass å nevne noen som jeg er takknemlige til i denne prosessen. Først vil jeg nevne en utrolig flott, støttende og inspirerende veileder Stephanie Dietrich. Uten henne hadde det ikke blitt noen oppgave. Hun har støtte meg, gitt meg god veiledning og hjulpet meg når det har vært vanskelige perioder. Hun er en dyktig veileder som helt klart vil det beste for meg og denne oppgaven. Så en stor takk rettes til henne.

Videre vil jeg takke flere som konkret har hjulpet meg med oppgaven. Det er Torill Teig og Mona Trømborg. De har bistått med positive tilbakemeldinger og hjelp i forhold til oppgaven og at den har fått den utformingen den har.

Jeg vil få takk alle Metodistmenigheter i Norge som har svart på spørsmålene som jeg sendte ut. Takk for at dere brukte av deres tid til å svare slik at jeg kunne få et materiale å jobbe med. Det har vært til uvurderlig nytte for meg å få denne informasjonen. Så håper jeg at noe av dette kan bli en lesning til inspirasjon og glede for dere.

Jeg vil takke kjæresten og den øvrige familien min som har vært til utrolig støtte og oppmuntring. Det å kjenne på at noen står på sidelinjen og heier en fram i et slikt arbeid, er utrolig inspirerende og positivt for framgangen i oppgaven.

Jeg vil også takke min lokale menighet og vennene der for en utrolig oppbacking og stor tro på at dette skal bli en ferdig masteroppgave. Takk for at dere har vært tålmodige med meg og har hatt stor tro på meg. Det har betydd utrolig mye for meg i denne prosessen.

Takk til alle andre venner og kollegaer som har hatt tro på at denne oppgaven skulle bli ferdig og som har dyttet meg fram når jeg har kjent på at det har vært litt tung.

Generelt er jeg veldig takknemlig til alle som har stått rundt meg og gitt meg inspirasjon og pågangsmot til å klare dette, og som har hatt tro på meg. Det har betydd mye for meg i denne prosessen.

1. Problemstilling

Hvordan forstår man diakoni i Metodistkirken i Norge, og hva kan det bety for metodistkirkens barne- og ungdomsarbeid i praksis?

Metodistkirkens teologi handler mye om diakoni. John Wesley, som var Metodistkirkens grunnlegger, hadde fokus på fattige, arbeidere og andre grupper som få andre forsvarte.

Blant satsningsområdene innen Metodistkirken er bl.a. arbeidet blant barn og unge. Metodistkirken har et aktivt barne- og ungdomsarbeid, med en egen organisasjon kalt MBU (metodistkirkens barne- og ungdomsforbund). Utviklingen og intensiteten på barne- og ungdomsarbeidet kan variere fra menighet til menighet.

Jeg har valgt å ha fokus på barn og unge av flere grunner. Jeg har selv vært aktiv som leder i barne- og ungdomsarbeidet innen Metodistkirken i mange år, og har sett en del av de utfordringer som barn og unge møter. Det at de kan få mulighet til å komme et sted som de opplever å bli hørt, sett og tatt hånd om, er en oppgave som barne- og ungdomsarbeidet i menighetene må regne med å ha mer og mer fokus på.

Barn og unge opplever på lik linje med voksne ulike utfordringer i sin hverdag. Noen barn opplever skilsmisser, andre død i nær familie. Barn kan oppleve tidspress både på skolen i forhold til prestasjonskrav, og i fritiden da de er med på ulike aktiviteter. Tidspress hos foreldre kan medføre at barna opplever å bli tilsidesatt. Det kan skape et behov for å ha en voksenkontakt som kan lytte til barnets eller den unges behov, tanker eller følelser.

Barns levekår kan få innvirkning på barna. Forskjellene mellom rik og fattig, økende innvandrerrfamilier og ulike utfordringer i kjernefamilien – som alkoholmisbruk og overgrep for å nevne noe. Frønes nevner noe om overgrep i sin bok *”Moderne barndom”* (2011, 164-165), og han påpeker at familiekonstellasjonene også i perioder har endret seg noe ved at foreldre kan være alene i perioder etter for eksempel en skilsmisse. Dette kan få konsekvenser for økonomien. Det er lavere inntekt hos unge familier med barn (Frønes 2011, 153). Frønes skriver:

”Ofte snakker man om at noen barn befinner seg i en risikosituasjon. Dette begrepet er litt uklart, men betyr at barn som lever under visse betingelser, statistisk sett har større risiko enn andre for å utvikle problemadferd og framtidig sosial eksklusjon. Foreldrenes problemer kan også lett bli barnas problemer.” (Frønes 2011, 154).

Dette er forhold som man må være oppmerksomme på når man driver med barnearbeid. Dette kan by på utfordringer da slike temaer kan være noe tabubelagte.

”Men det problematiske er at i et samfunn hvor det kreves mye, faller noen barn utenfor blant annet fordi de ikke har støtte i familien. Dette setter store krav til offentlig virksomhet, som skal kompensere for ulikheten mellom familier.” (Frønes 2011, 177).

Alle som jobber med barn og unge trenger derfor å være oppmerksomme på hvordan denne gruppen har det, samtidig som man ikke må ha fokus på forskjeller, men på eventuelle likheter.

Det er ulike utfordringer en voksen leder kan møte med tanke på hva barna og ungdommen kan oppleve i sin hverdag. Samtidig er barn og unge menighetenes framtid, og denne gruppen er viktig for at menigheten skal vokse.

Min personlige motivasjon og bakgrunn for denne masteroppgave startet det året jeg begynte på diakonistudiene. Da ble jeg selv mer bevisst og klar over hva diakoni faktisk omhandlet, og at Metodistkirken var en diakonal kirke. I forkant av diakonistudiet fordypet jeg meg noe i Metodistkirkens historie og teologi, og dette var med å tydeliggjøre diakoniens plass. På bakgrunn av tidligere erfaringer og studier, synes jeg at det kunne være interessant å se på diakoni innen metodistkirken i en masteroppgave. Siden jeg har jobbet mye med barn og unge som frivillig, ble dette en naturlig innfallsvinkel for mitt arbeid med masteroppgaven. Jeg ser at barn og unge har en egen evne til å tenke og reflektere, som muligens ikke alltid er blitt tatt tilstrekkelig hensyn til.

I mine studier vil jeg ha fokus på barnediakoni. Jeg tror det er viktig å bli mer bevisst det diakonale arbeidet som blir utført blant denne aldersgruppen. Ikke bare yter man diakoni ovenfor barna og de unge, men de kan selv utøve diakoni. Menigheten skal være et forbilde for barn og unge, og bistå med å skape holdninger og omtanke til sin neste. Det er viktig at de skal bevisstgjøres og lære å reflektere over sine egne holdninger og handlinger. De må kunne oppleve at de blir hørt og får muligheten til å være delaktige i menighetens liv og arbeid.

Metodistkirken i Norge har utarbeidet en diakoniplan, som ble distribuert til menighetene sommeren 2010. Jeg ønsker å se hvordan den enkelte menighet arbeider blant barn og unge, for så å drøfte hvordan dette arbeidet kan tolkes som diakonalt arbeid. Det vil være spennende å få kartlagt noe mer om hvordan barn og unge deltar og innlemmes i det diakonale arbeidet i menigheten.

Jeg har derfor lyst til å se på hvilke typer barnearbeid menighetene jobber med. Om barna er delaktige i menighetsarbeidet ved bl.a. å delta på gudstjenester, og om menighetene har begynt å jobbe med diakoniplanen.

Målet med denne oppgaven er å synliggjøre det diakonale arbeidet som finnes blant barn, samt bidra til enda større bevisstgjøring av dette i Metodistkirken.

1.1 Avgrensning.

Metodistkirken er en verdensvid kirke. Metodistkirken i Norge har arbeidsfelt innen institusjoner, misjon, menigheter og arbeid blant innvandrere.

I mine tidligere studier fikk jeg en forståelse av at Metodistkirkens teologi var veldig diakonalt rettet, som bidro til at jeg hadde lyst til å fordype meg i Metodistkirkens diakoni og diakonale arbeid. Temaet er omfangsrikt med mange innfallsvinkler. For å avgrense oppgaven, har det vært nødvendig å velge ut noe diakonalt arbeid, og har valgt diakoni innen menighetsarbeidet. Jeg har videre valgt å ha fokus på diakoni i Metodistkirken i forhold til barn og unge, og konsentrere meg om Norge.

Barn og unge er i en stor utvikling og det skjer mye både rundt dem og i dem, i barne- og ungdomsårene. For at dette området ikke skal bli alt for stort har jeg sett at innen kategorien barn- og unge må det avgrenses innen aldersgrupper. Dette fordi aldergruppene utvikler seg forskjellige, og det kan være store forskjeller etter som hvor i barne- og ungdomsfasen de befinner seg. Jeg har derfor valgt å ha fokus på barn fra 0-12 år. Jeg velger hele denne gruppen, men tar ikke med tenårene da det skjer andre typer endringer og forandringer både mentalt og i omgivelsene, samt utviklingen i forhold til hvordan og hva hver enkelt ønsker videre i livet. Ivar Frønes skriver i sin bok *”Moderne barndom”* (2011, 25-26) at:

”I psykoanalytisk utviklingsteori er som sagt de første leveårene de sentrale. Den kulturelt sett dominerende barndomsfasen, fra seksårsalderen og fram til puberteten, legges det liten vekt på hos Freud, i den psykoseksuelle utviklingen er dette *latensfasen*. I puberteten våkner hormonene, nå starter overgangen fra barn til voksen.” (Frønes 2011, 25).

Frønes (2011, 25) påpeker at de første leveårene er da fram til barnet er ca 6 år. Den sentrale barndommen som er i alderen ca 6-12 år er den fasen hvor man utvikler seg og lærer seg å mestre (Frønes 2011,26). Frønes skriver videre:

”Dette forholdet blir også en viktig del av identitetsutviklingen og selvbildet – er jeg en som mestrer eller ikke? Kreativitet og produktivitet vil også forankres i denne fasen.” (Frønes 2011, 26).

Her kan det innen barnearbeidet bli vesentlig hvordan man jobber med barna og hva man har fokus på i forhold til hva barna mestrer. Hva barna har behov for kan være et annet felt som en leder må være klar over i arbeidet med barna.

Jeg ser at barn og unge både kan ha behov for diakoni, og at de selv kan utøve diakoni. Jeg kommer nok til å ha mest fokus på hvordan en voksen kan utøve diakoni over for barna, men vil også komme inn på hvordan barna selv kan utøve diakoni, og få en diakonal grunnholdning.

1.2 Metodevalg

I forhold til problemstillingen blir fokuset å se på metodistkirkens forståelse av diakoni og hvordan dette brukes innen barne- og ungdomsarbeidet. Dette gjøres ved å hente litteratur om Metodistkirkens teologi og historie, og da spesielt med tanke på diakoni. Litteratur om barnediakoni vil også bli aktuelt. Denne oppgaven vil i hovedsak være en litteraturstudie, der jeg innhenter informasjon fra ulike menigheter i Metodistkirken. Denne informasjonen vil jeg anskaffe ved hjelp av et enkelt spørreskjema som fokuserer på barnearbeid i de ulike menighetene, om menighetene har tatt i bruk diakoniplanen og hvordan de bruker planen.

I kvantitativ metode står den som forsker utenfor som et objekt, og er objektiv. (Olsson, Sørensen 2003, 16). Dette medfører at forskeren ikke behøver å være i kontakt med forsøkspersonene ved samtaler eller lignende. Det blir kun snakk om en informasjon om spørreskjema og bakgrunnen for undersøkelsen. Den kvantitative metoden er den metoden som har blitt brukt i denne oppgaven. Ved en kvantitativ metode kan man pga strukturen og enkelheten i spørre/svarskjemaene nå en større gruppe personer. I denne oppgaven er det menigheter som blir kontaktet. Man ønsker å se på hvordan menighetene oppfatter sin praksis av diakoni overfor barn, samtidig som dette i en drøftingsdel settes opp mot den teorien som er i oppgaven. Det kan likevel oppstå avvik eller individuelle forskjeller da det er personer som svarer på dette skjemaet og det er individuelt hvordan hver enkelt oppfatter og tolker spørsmålet.

Det ble sendt ut 44 spørreskjemaer til ulike menigheter i Norge via mail adresser. Dette er de fleste metodistmenighetene i Norge.

Kvantitativ forskning innebærer at man har strukturerte og forhåndsformulerte problemstillinger eller spørsmål (Olsson, Sørensen 2003, 42). ”Den kvantitative forskningen

tar i de fleste tilfeller utgangspunkt i en teori som bygger på tidligere forskningsresultater (litteraturstudier)...”(ibid, 69). Dette innebærer at teorien er grunnlag for det videre arbeidet og drøftingen i oppgaven. ”Neste fase er den statistiske analysen og vurderingen, som deretter blir relatert til den oppstilte teorien.” (ibid, 69). I denne oppgaven blir empirien som innhentes fra de ulike menighetene, grunnlaget for drøftingen på bakgrunn av den teorien som er funnet og nevnt i oppgaven.

1.2.1. Oppgavens oppbygging.

Oppgaven deles inn i tre. Det første er teoridelen som vil omhandle historien, teologien og diakoniforståelsen. Historien og teologien vil få en kort omtale da dette kun er med for å skape en helhetlig forståelse av Metodistkirken. I tillegg vil det bli nødvendig å redegjøre for grunnleggende trekk ved barneteologi og barnediakoni. Det er noe litteratur på dette, men innenfor Metodistkirken er det lite spesifikt faglitteratur innen dette feltet. Jeg har derfor hentet litteratur fra andre kirkesamfunn som arbeider med barneteologi, som for eksempel Den Norske kirke, siden tenkningen om diakoni har mange likhetstrekk. Samtidig har Metodistkirken og den norske kirke inngått en samarbeidsavtale som heter ”Nådens fellesskap”, se ytterligere redegjørelse under punkt 2.1.6.

Som primær litteratur vil *The book of discipline*, som er metodistkirkens kirkeordning og *Metodistkirkens Diakoniplan* bli bruk. Det vil i tillegg bli brukt en del støttelitteratur både innen Metodistkirkens teologi, diakoni, historie samt noe litteratur i forhold til barneteologi.

Andre del av oppgaven vil omhandle de empiriske dataene som er innhentet ved hjelp av et enkelt spørreskjema. Dette skjemaet ble sendt til 44 menigheter i Norge via e-postadresser, og hadde som hensikt å innhente opplysninger om hvordan barnearbeidet er i menigheten i dag og hvilket fokus menigheten har hatt på diakoni siden ”Diakoniplan for Metodistkirken i Norge” kom ut i 2010. Se ytterligere omtale om diakoniplan under punkt 2.3. i oppgaven.

Den tredje delen vil inneholde drøfting av de empiriske dataene der disse blir belyst med utgangspunkt i teorien innen diakoni og diakoniforståelsen i Metodistkirken.

1.2.2. Metode for innsamling av empiriske data.

Innsamling av data har hatt til hensikt å se hvordan menighetene i Metodistkirken praktiserer diakoni. Dataene har blitt innhentet ved hjelp av et enkelt spørreskjema. (Se vedlegg 1). Dette spørreskjema tar for seg ulike aktiviteter for barn, prioritet i menigheten, hvor delaktige barna er i menighetslivet og om menigheten har hatt fokus på plan for diakoni

og hva menigheten tenker om diakoni i forhold til barn. Jeg har i hovedsak hatt fokus på hvordan praksisen er i de ulike menighetene pr i dag.

De 44 menighetene, som har mottatt spørreskjema, er i følge Årboken 2010 de menigheter som har mailadresser, og som det er aktivitet i. Det er 3 menigheter som i tillegg er nevnt i årboken, men som pr dags dato er utposter eller i ferd med å avvikles. Jeg har derfor valgt ikke å sende til disse menighetene. Spørreskjema har blitt stilet til pastor, menighetsrådsleder eller menighetsarbeider. Det har også blitt satt en forholdsvis kort svarfrist. Dette i håp om å få svar fra flest mulig menigheter.

I disse empiriske dataene må man ta høyde for at det er enkeltpersoner som svarer på spørreskjemaene. Dette kan medføre at man tolker og forstår spørsmålene ulikt. At man legger ulik mening i hvordan man skal svare. Dette vil bli kommentert under de spørsmål dette kan oppstå.

Det siste spørsmålet er et delvis åpent spørsmål. Dermed blir det vanskelig å lage en graf eller søyler på dette spørsmålet.

I mailen til menighetene skrev jeg en kort presentasjon av meg og bakgrunn for min henvendelse.

Det ble sendt ut en påminnelse da det var litt lav svarprosent ved første svarfrist. Dette medførte at man fikk inn noen flere svar og svarprosenten økte til ca 60 %.

1.3. Begrepsavklaringer

1.3.1. Diakoni

Diakoni kommer av det greske substantivet diakonia, og kan oversettes med tjeneste. Altså innebærer diakoni å utføre en tjeneste. Videre er ordet diakonein verbet av diakoni, og oversettes med å tjene. Begge disse oversettelsene er beslektede og brukes nok noe om hverandre (Nielsen 2003, 13).

Selv om definisjonen på diakoni er individuelt rettet, så er diakoni mer enn individuell tjeneste. I Metodistkirkens plan for diakoni (2010, 9) beskrives diakoni på følgende måte: ”Diakoni er en følge av Guds nåde og vår respons på Guds kjærlighet uttrykt gjennom holdninger og handlinger til beste for medmennesker og skaperverket”. Det nevnes at fellesskap, omsorg, rettferdighet og fred er viktig innenfor diakonien.

I planen omtales diakoni som mer enn det å tjene sin neste. Omsorg er en del av diakonien, men det er i denne definisjonen nevnt 3 områder til. Fellesskap kan være i flere sammenhenger, det kan være i jobbsammenheng, skolesammenheng og i andre

sammenhenger der det er flere mennesker tilstedet. Et fellesskap skaper man med dem man er sammen med, i de situasjoner man kommer opp i til daglig. Man skal ikke glemme at fellesskap er viktig innen for en menighet. Her skal man skape inkluderende fellesskap der man ser hver enkelt og tar de med i sammenhengen. Det kan også være at man deltar i ulike ritualer som oppleves som et fellesskap.

Rettferdighet kan komme til uttrykk på ulike måter. Man er i solidaritet med andre mennesker, man forsvarer de som ikke klarer å gjøre dette selv og som blir behandlet urettmessig. Rettferdig behøver nødvendigvis ikke bety at alle skal få lik behandling, men man skal få individuell behandling ettersom hva behovet er.

Diakoni har fred i fokus, de som utøver diakonien den skal ikke være redde for å jobbe for fred. Videre skal man strebe etter fred mennesker i mellom.

Så selv om diakon kommer av det greske ordet diakonos og kan oversettes med tjener (Nielsen 2003, 13), er diakon og diakoni beslektede og har en felles betydning, nemlig tjene. Definisjonen på diakoni sier noe om at diakoni betyr mer enn tjeneste og det å tjene, nemlig holdninger og handlinger til det beste for medmennesker og skaperverket. Hvordan man er overfor medmennesker og hvordan man opptrer i naturen er momenter som kommer inn under diakonien. I dette ligger mer enn kun å tjene.

1.3.2. Ulike betegnelser på frivillige verv i menigheten.

Det er noen få begreper som det kan være nyttig å forklare, da dette kommer fram senere i oppgaven. Barne- og ungdomsarbeidet ligger under en egen organisasjon innen Metodistkirken. Denne organisasjonen heter på landsbasis MBU – Metodistkirkens Barne- og ungdomsforbund. Alle menigheter med et barne- og ungdomsarbeid er tilknyttet MBU. I mange menigheter vil det nok være lederen for det lokale Barne- og Ungdomsrådet som er hovedansvarlig for menighetens barne- og ungdomsarbeid.

BUR-leder er en leder for Barne- og Ungdomsrådet i de ulike menigheter. Alle menigheter i Metodistkirken i Norge har en BUR-leder. Denne lederen er valgt på årsmøtet blant barne- og ungdomsarbeidet, som avholdes en gang pr. år. En BUR-leder har sete i menighetsrådet i menigheten. Her skal denne lederen representere de unge, og samarbeide med menigheten for å bidra til å lede barne- og ungdomsarbeidet etter menighetens visjon. Samtidig skal denne lederen bidra med innspill fra barne- og ungdomsarbeidet til menigheten.

Menighetsrådsleder er en leder for menighetsrådet i den enkelte menighet. Menighetsrådet består av ledere fra de ulike underavdelinger/komiteer eller andre personer/medhjelpere valgt under en menighetskonferanse. Menighetsrådet er det rådet som

representerer menigheten og har myndighet til å utføre bestemmelser mellom hver menighetskonferanse. Menighetsråd avholdes ulikt når det gjelder hyppighet i de ulike menighetene. Noen velger en gang pr. mnd, mens andre har 2.hver mnd.

Menighetskonferansen er det sammen som årsmøte for en menighet. Dette er det organet som bestemmer hva og hvordan menigheten skal jobbe gjennom året, og som gir menighetsrådet dispensasjon til å utføre avgjørelser mellom årsmøtene. Det praktiseres at menighetskonferansen arrangeres minimum en gang i året. I The Book of Discipline står det at det skal arrangeres en lokal konferanse, men ikke hyppigheten (The Book of Discipline 2009, 32).

2. Diakoni i Metodistkirken

For å få med seg helheten og betydningen av diakoni innen Metodistkirken er det nødvendig med en beskrivelse av John Wesley, Metodistkirkens opprinnelse og historie i Norge. Det er John Wesleys arbeid blant arbeidere og hans grunn tanke som har ført til at Metodistkirken kan kalle seg en diakonal kirke. Dette viser hvor godt forankret diakoni er innen Metodistkirken og dens lære.

2.2. Metodistkirkens historie

2.2.1. Hvem var John Wesley

John Wesley var Metodistkirkens grunnlegger, sammen med sin bror Charles Wesley. John Wesley kom fra England og var selv tilknyttet den anglikanske kirke hele sitt liv. Det var først etter hans død at kirkesamfunnet Metodistkirken ble opprettet.

John Wesley var opptatt av en indre renhet og hellighet. Det var ofte gruvearbeidere og andre som falt helt utenfor det engelske klassesamfunnet, som ble Wesleys tilhengere. Dette fordi han fortalte om Gud og Guds ord slik det står skrevet, og at han var glad i sine tilhørere (sml. Haddal 1969, 16). John Wesley jobbet med sitt eget forhold til Gud, og kom tilslutt fram til at det er Kristus alene som betyr noe, og ikke ens egne gjerninger (sml. ibid, 26).

Etter hvert utviklet det seg såkalte klassemøter¹. Der samlet mennesker seg i grupper hvor man leste bibelen, ba, hadde syndsbekjennelse og vitnesbyrd om hendelser i deres trosliv mellom hvert møte. Man reflekterte over ordet i samhandling med troslivet.

John Wesley var opptatt av de som sto lavest på rangstigen, og han skapte selvrespekt hos mennesker som ikke hadde dette. Det var viktig for Wesley at alle skulle få høre Ordet og få en mulighet til å kunne omvende seg og leve et liv med Gud.

2.2.2. Kort om nådebegrepene

Metodistkirken har en teologi som sier at nåden er en og udelelig, men at det kommer til uttrykk på ulike måter ettersom hvilke livsfaser man er i (sml. Meistad 1992, 66).

Nådebegrepene er vesentlig å ta med seg med tanke på diakoni, ettersom nåde er en stor del av diakonien. Innen diakoni er man opptatt av at man skal se på mennesker som verdifulle mennesker og ikke deres gjerninger. Diakonale handlinger og holdninger skal bære preg av å

¹ Wesley delte søkende mennesker inn i grupper kalt klasser etter inspirasjon fra herrnhuterne. En lekmann var leder for disse klassene som bestod av 10-12 personer. Her fikk de kristen oppseding, mottok gruppesjelesorg og hadde bønnefellesskap. Flere klasser på et sted dannet en forening. (Borgen, 1993, 232)

være Jesus lik og se på alle mennesker som rettferdige mennesker. Nåden er en gave fra Gud der han ser på mennesker med kjærlighet og omsorg. Gud tenker på og har omsorg for mennesket (sml. Meistad 1992, 69). ”Gud er kjærlig og nådig, fordi Gud er kjærligheten og nåden” (Meistad 1992, 131).

- Den forutgående nåden kommer til uttrykk i en fase der mennesket ikke har kommet til noen erkjennelse enda, om at det er et syndig menneske. Metodistkirken mener at den forutgående nåden er en del av nåden som sier noe om at mennesket er elsket av Gud før det selv tenker på Gud (sml. Meistad 1992, 269).
- Den rettferdiggjørende nåden kommer til uttrykk når mennesket har erkjent seg som synder. Mennesket blir frelst fra synden (sml. Meistad 1992, 65ff).
- Den helliggjørende nåden er det begrepet om nåden som gjør at mennesket har lyst til å bli lik Jesus og bli så helliggjort og hel som mulig, og frelst fra syndens makt (sml. Meistad 1992, 65ff).

I diakoniplanen til Metodistkirken står det også nevnt den helliggjørende nåden. Dette er en del av den helliggjørende nåden og knyttes opp mot å bli lik Jesus, og oppleve den endelige frelsen (sml. Metodistkirkens diakoniplan 2010, 12).

2.2.3. Metodistkirkens historie i Norge

Metodismen kom til Norge via Amerika gjennom sjømannen Ole Peter Petersen. Han ble involvert i den metodistiske vekkelse i forbindelse med en reise til Amerika. Han var på et metodistisk klassemøte (se fotnote 1, s 10) der det ble snakket om helliggjørelsen som en opplevd nåde. Dette ble veldig betydningsfullt for Petersen da han selv hadde lengtet etter dette (Haddal 1977, 23).

Etter sin opplevelse i Amerika kom han etter noen år til Norge, og ble Norges første metodistprest i Sarpsborg. Metodismen spredte seg ganske raskt i østlandsområdet, og etter hvert både sørover og vestover.

Det var ikke lett for Metodistkirken som dissenter² menighet, å få innpass i den norske kirke i Norge, fordi det ofte fulgte med en del skepsis til slike menigheter. Man var redd for sektdannelser.

I Norge ble også klassemøtene av stor betydning. Metodistkirken stod sterkest i byene i oppbyggingsfasen på 1850-tallet, og menighetene bestod i stor grad av arbeiderfamilier.

² Dissenterloven kom i 1845. Før dette hadde den lutherske kirke religiøst monopol i Norge. Dissenterloven gav en viss frihet for ikke-lutherske kristne. (Hassing, 1991, 8)

Mennesker med problemer som bl.a. alkohol søkte også til Metodistkirken. Dette kan ha sammenheng med at de hadde et sterkt ønske om å bli fri fra sine problemer. Som metodist skulle man erkjenne seg som en synder, for deretter å tilstrebe hellighet og helliggjørelse. Da var det viktig å holde seg unna det som kunne komme mellom mennesket og Gud (sml. Haddal 1977, 44-49).

Allerede fra starten av kom metodistkirkens diakonale arbeid på banen i Norge. Det var opprinnelig ei prestedatter ved navn Marie Bagger som organiserte det diakonale arbeid i Norge. Hun kom fra Danmark og var i utgangspunktet utdannet som sykepleier. Hun anbefalte sterkt diakonissesaken og oppfordret menighetsforstanderne til å rekruttere jenter til sykepleien (sml. Haddal 1977, 105). Innen Den Norske kirke var allerede et slikt arbeid startet. Dette arbeidet hadde blitt inspirert av bl.a. J.H. Wichern. Diakoni var av stor betydning i Tyskland (sml. Oftestad m.f. 1991, 202).

Metodistkirkens årskonferansen besluttet satsning på diakonalt arbeid, og flere unge jenter meldte seg til tjeneste. Håpet var at de skulle få seg en utdanning på Røde Kors. Etter flere mislykkede forsøk på å få disse jentene inn på en sykepleierutdanning, fikk man tilslutt tilsagn i Tyskland, på diakonisseanstalten Betanien i Hamburg (sml. Haddal, 1977 s. 106). Marie Bagger og 2 unge kvinner startet etter hvert opp arbeidet i Oslo. De hadde mer en nok å gjøre i privatpleien, og dette arbeidet utviklet seg. Etter noen år i Oslo var det et ønske om å få et tilsvarende diakonalt arbeid til Bergen.

For Metodistkirken var fokuset innen diakoni i starten veldig rettet mot institusjonsdiakoni. Dette har utviklet seg og man ser nå i dag at man også har fokus på menighetsdiakoni og internasjonal diakoni. Det var gjennom institusjonsdiakonien at diakoni kom til Metodistkirken i Norge.

Metodistkirken startet søndagsskole allerede i 1855 (Haddal 1977, 155) og man ønsket den skulle gjelde for alle, enten man var metodist eller tilhørte et annet kirkesamfunn. Opplæring innen metodistisk lære skulle skje i spesielle fora der undervisningen førte til en eksaminasjon tilnærmet lik konfirmasjon i dag. Søndagsskolen var ment for barn i alle aldre. Der de ble delt inn i klasser etter alder. Så allerede her ønsket man å ha fokus på barn og unge.

Metodistkirken startet et hjem for foreldreløse barn i 1892 (Haddal 1977, 167). Det første ble startet i Oslo og ble kalt for Emmas barnehjem (ibid, 166-170). Videre ble et barnehjem i Finsnes i nord grunnlagt. Tilslutt fikk man et ungdomshjem i Fredrikstad som ble kalt for "Ungdomshjemmet Harald". Dette ble et hjem for unge, foreldreløse gutter (ibid 1977, 170).

Metodistkirken opprettet i 1924 et speiderforbund (Haddal 1977, 161). Først var dette kun for gutter, men etter hvert kom jentene på banen. Speiderarbeidet er noe som har vedvart i alle år, selv om det kanskje har fått ett litt annet innhold. Det er fortsatt en stor del av barne- og ungdomsarbeidet i en del menigheter i Norge. I lang tid var gutter og jenter delt både i møter og leire, men nå er dette slått sammen og man har både felles møter og leirer.

Metodistkirken startet i 1974 (ibid, 217) en folkehøyskole i Finsnes som heter Soltun folkehøyskole. Denne skolen drives fortsatt.

Den Norske Kirke har allerede et trosopplæringsprogram. Dette er noe som nå Metodistkirken jobber for å få opprettet. Noe er allerede på plass med tanke på konfirmasjonsopplegg, dåpsoppfølging og barne- og ungdomsarbeid.

2.2.4. De sosiale prinsipper

”De sosiale prinsippene ble første gang vedtatt av Metodistkirkens generalkonferanse i 1908” (Meistad 1992, 292). ”De sosiale prinsippene” har dermed vært lenge innen for metodismen og gjenspeiler hva metodismen har vært og er opptatt av. ”De sosiale prinsippene er stort sett trofaste mot den teologiske arven fra Wesley og den opprinnelige metodismen.” (ibid, 292). På bakgrunn av disse reglene har Metodistkirken alltid vært opptatt av sosiale handlinger og sosial rettferdighet, og ”De sosiale prinsipper” har blitt en del av kirkeordningen og står i The Book of Discipline (2009, 113-143).

”De sosiale prinsippene” er ikke en kirkelov, men punkter som omhandler alt det som skjer i samfunnet. Den har fokus på familien, nærmiljøet, lokalsamfunnet, samfunnet for øvrig, naturen og skaperverket. Prinsippene utfordrer hvert enkelt menneske til å reflektere over egne handlinger, på bakgrunn av den teologiske og bibelske lære.

”De sosiale prinsipper kaller alle Metodistkirkers medlemmer til en dialog mellom tro og gjerninger gjennom bønn og studier.” (Metodistkirkens sosiale prinsipper 2008, 3). Mennesket oppfordres til å studere og be for å skape en dialog mellom troen og handlingene, og dette kan knyttes opp mot diakoni. Diakoni er tro i handling som har fokus på naturen, samfunnet og å bekjempe urettferdighet.

Prinsippene omhandler familien, barn og unge, og sier noe om betydningen av kjernefamilien. Den påpeker at det er viktig at barna har foreldre som elsker dem. Prinsippene nevner også: ”..at familiebegrepet ikke bare omfatter kjernefamilien” (Metodistkirkens sosiale prinsipper 2008, 10). Underforstått at menigheten kan betegnes som en familie der det skapes trygghet, kjærlighet, respekt og ansvar hos hver enkelt.

Prinsippene omhandler videre forhold til barn- og unges rettigheter (ibid 2008, 20). D.v.s. at barn og unge skal kunne få muligheten til å være selvstendige individer, få opplæring og kunnskap som bistår denne gruppen med tanke på egenverdi og finne sin plass i samfunnet.

2.2.5. Metodistkirken i dag.

Metodistkirken er en frikirke og en konneksjonell³ kirke. Det vil si at metodistkirken står sammen i fellesskap med alle menighetene i Norge, ved å støtte hverandre når man har behov for støtte. Samtidig er hver enkelt menighet selvstendige på den måten at man står fri til å velge den arbeidsform som passer hver enkelt. Metodistkirken er ingen stor frikirke i Norge, men er mye større på verdensbasis.

Den samlede metodistbefolkningen i Norge var pr. 31.12.2009 12420 medlemmer (Metodistkirkens Årbok 2010, 69). Årsaken til at det ikke er noen nyere tall er at hvert år blir det lagt ut statistikk i forbindelse med den årlige årskonferansen. Siden Årboken for 2011 ikke har kommet ut i skrivende stund er statistikken for 2010 ikke kommet enda og jeg må bruke den statistikk som foreligger fra 2009. Det var også pr.31.12.2009 47 menigheter som er knyttet til Metodistkirken (Metodistkirkens Årbok 2010, 60-70.).

MBU melder i sin årsmelding at det er 2008 medlemmer i MBU og at det er 29 menigheter som har barne- og ungdomsarbeid. Speiderarbeidet har 879 medlemmer og 22 aktive grupper (ibid 2010, 77).

2.2.6. Nådens fellesskap.

Metodistkirken og Den norske kirke besluttet å danne en samtalegruppe som skulle se på samarbeid mellom disse to kirkesamfunn. Våren 1991 ble det oppnevnt en gruppe med representanter fra hvert kirkesamfunn (Nådens fellesskap 1994, 4). Man ønsket å inngå en dialog for å se på hva man kunne samarbeide om. Hva er likt og hva er ulikt i forhold til de ulike lærespørsmålene. Man var enige om at begge kirkesamfunnene har en Herre. Man skulle se på hva som man kunne enes om og hva man ikke kunne enes om. Det ble klarhet i at enkelte lærespørsmål er ulike, og dermed viktig at man aksepterer ulikhetene. Dette er ingen motsetning i forhold til et samarbeid.

”Vi har spurt hvilken enighet eller uenighet det er mellom våre kirker i vesentlige lærespørsmål. Samtidig har vi lagt vekt på å spørre hvilken status denne enighet eller

³ Et kirkesyn som hevder at kirken består av en rekke mindre enheter og lokale menigheter, som er bundet sammen i en felles tradisjon og organisasjon. Mens lutheranere kan beskrive sin kirke ved å henvise til ”konfesjonen”, kan metodister beskrive sin som ”konneksjonen”. (Meistad 1992, 436)

uenighet har i forhold til vårt fellesskap som kirker. Til slutt har vi vurdert hvordan våre kirker sakssvarende kan uttrykke den grad av fellesskap det kan være mellom oss.” (Nådens fellesskap 1994, 3).

Gruppens mandat var: ”Samtalegruppen vil undersøke i hvor stor grad det hersker enighet mellom kirkene, og hvilke praktiske konsekvenser som kan trekkes på denne bakgrunn.” (Nådens fellesskap 1994, 4).

Både dåpen, nattverden og det kirkelige embetet var temaer som ble tatt opp i samtalegruppen. Her ble både ulikheter og likheter drøftet og kommentert. Konklusjonen ble ”En avtale mellom våre kirker bør inneholde en gjensidig anerkjennelse av hverandre som kirker og en forpliktelse til et slikt utvidet kirkefellesskap.” (Nådens fellesskap 1994, 17). Det ble laget både noen anerkjennelser og forpliktelser. Man erkjenner kirkene som to ulike kirker, men anerkjenner dåp, nattverd og prestedtjeneste. Forpliktelsene ble å utvide kirkefellesskapet ved å feire gudstjenester og nattverd sammen, delta i hverandres gudstjenester, utføre kirkens oppdrag og søke samarbeid der det er naturlig å samarbeide. Man vil også åpne opp for organisert fellesskap og fortsette med samtaleforum med diskusjoner om videre samarbeid (Nådens fellesskap 1994, 18).

2.3. Diakoniforståelse.

I The Book of Discipline påpekes det at alle kristne har et diakonalt og misjonerende ansvar. Man skal ut å vitne om Jesus, og tjene sine medmennesker. Videre nevnes det også at noen har spesielle gaver og tjenester. Innen diakoni er dette bl.a. en ordinert diakon.

“Deacons fulfill servant ministry in the world and lead the Church in relating the gathered life of Christians to their ministries in the world, interrelating worship in the gathered community with service to God in the world.” (Book of discipline 2009, 223).

“This ministry grows out of the Wesleyan passion for social holiness and ministry among the poor.” (ibid, 223).

For at menighetene og alle medlemmer skal få enda mer kunnskap og fokus på diakoni har Metodistkirken laget en diakoniplan. Denne ble delt ut til alle metodistmenigheter i Norge i 2010, der man ønsker å sette fokus på dette.

Som tidligere nevnt (jf. kapittel 2.0 og 2.1) har diakoni alltid vært framtrедende i Metodistkirken. John Wesley var opptatt av å yte diakonale handlinger, og startet med matutdeling i fattigkvarteret i London, losjijhus for arbeidere og undervisning for grupper som ikke hadde utdannelse (sml. Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 4). Han var opptatt av å

etablere fellesskap med bibelstudium og åndelig veiledning. Den troende skulle få utvikle seg ved samtale og studium av bibeltekster. Sosial rettferdighet og kamp mot slaveri var noe som Wesley engasjerte seg i, og har blitt en del av arbeidet han førte videre. I Metodistkirkens plan for diakoni skrives det følgende: ”Det som kjennetegner en diakonal kirke er nettopp at den tar på alvor den virkelighet den er en del av.” (ibid 2010, 5).

”Diakoni er et gjensvar til Gud som har gitt oss livet: å tjene Gud er å tjene våre medmennesker,” (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 6). Menneskers kjærlighet til Gud skal prege handlingene på en måte som viser Guds kjærlighet til menneskene.

Metodistkirken har et overordnet og visjonært mål for diakoni:

”... en diakonal kirke som kjennetegnes ved rause og livsnære fellesskap der mennesker støtter og veileder hverandre så de blir myndige aktører i eget liv og i samfunnet.” (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 8).

”Diakoni er en følge av Guds nåde og vår respons på Guds kjærlighet uttrykt gjennom holdninger og handlinger til beste for medmennesker og skaperverket.” skrives det i Diakoniplan for Metodistkirken (2010, 9). Med andre ord er det våre handlinger i kjærlighet til vår neste som er et gjensvar på Guds nåde til oss mennesker. Gud ønsker at vi skal gi videre den kjærligheten som han gir til oss. Det blir slik at Gud skaper, frelser gjennom nåden, og at menneske skal respondere gjennom sin tro og sitt liv (sml. Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 12). Vi utfører handlingene våre på bakgrunn av hva Gud gir til oss. Menneskets ønske om å utføre handlinger i takknemlighet og kjærlighet blir så sterkt at man klarer ikke å la være å gjøre det.

Selv om diakoni direkte oversatt blir å tjene, vil det ikke dermed si at man kun skal ha en ydmyk holdning og være en tjener. En diakon skal være et medmenneske, ikke en som utfører for, men sammen med. Det å kunne sørge for at mennesker selv kan oppleve en livsmestring er like viktig som å hjelpe eller stå til tjeneste for.

”Diakonien skal ikke definere noen som givere og andre som mottakere. Diakonien rammer er fellesskapet der alle er likeverdige. Det diakonale fellesskapet består av mennesker som er grunnleggende like i det at alle er skapt av Gud, og alle trenger hverandre.” (Jordheim 2009, 14).

Det er med andre ord ingen som skal være i en offerrolle eller en tjener rolle. Man skal være likeverdige. ”Diakonien kommer til uttrykk gjennom nestekjærlighet,” sier Jordheim videre (2009, 17). I nestekjærlighet menes at mennesker får utfordringer i forhold til sine ressurser, og at alle har talenter som de kan delta med (ibid, 17).

Diakonien blir et bindeledd mellom kirken og samfunnet. Diakoniplan for Metodistkirken (2010, 6) uttrykker at ”Diakonien har et særlig ansvar for å holde veien åpen mellom alter og gate, kjøpesenter, diskotek, skole, arbeidsliv.” Diakoni skal være bindeleddet og budbæreren.

2.3.1. Generell diakoniforståelse.

Det at man kan trekke linjer mellom diakoni og bibeltekster som inneholder tjeneste for andre mennesker i nød kan lett oppfattes som en yter og offerrolle. (jf. Kapittel 2.2.) Diakoni handler ikke bare om å tjene eller yte tjeneste, men også om likeverdighet. Helge Kjær Nielsen skriver i boken ”Han elskede os først” at mye av den diakonale tanken også bygger på at Gud er en barmhjertig Gud og at man derfor ut fra et bibelsk ståsted ser skriftsteder som inneholder barmhjertighet, som en direkte kobling til diakonien og diakoniforståelsen (Kjær Nilsen 2003, 183). Har man et ensidig fokus på diakoni som ”nødhjelp”, kan diakoniforståelsen bli for snever. Diakoni er å tjene hverandre likeverdig som å bistå hverandre og ikke gjøre for, men sammen med.

I Den Norske Kirkes plan for diakoni står det nettopp noe om gjensidighet (Plan for diakoni til Den Norske Kirke 2008, 9). Den viser til at det kan være lett å komme inn i et ensidig spor, om man bare har fokus på tjeneste, som yter og mottaker.

Diakoni er ikke kun en omsorgstjeneste, og Stephanie Dietrich (2009,46) sier noe om dette i sin artikkel ”Diakontjeneste i Den norske kirke i et økumenisk perspektiv” (Dietrich 2009,46). Hun poengterer at diakoni er menighetens utadrettede virksomhet. Altså er det som nevnt tidligere ikke bare tjeneste, men relasjonsbygging. Hun påpeker at diakoni er evangeliet i handling. Diakoni innebærer å bistå mennesker som trenger omsorg og bekjempe urettferdighet eller misligholdelse av skaperverket.

2.3.2. Metodistkirkens diakoniforståelse.

Metodistkirken tar utgangspunkt i at kirken fikk et oppdrag om å være Jesu hender og føtter, øyne og ører. I Diakoniplan for Metodistkirken påpekes det at diakoni ikke må forveksles med veldedighet (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 6). Ved å tjene våre medmennesker tjener vi Gud og dermed gir vi Gud vårt gjensvar. Her er man opptatt av at rollen kan veksle mellom å være yter og mottager.

Metodistkirkens mål for det diakonale arbeidet er at man skal støtte og veilede hverandre i fellesskap som er livsnære. Dette innebærer blant annet menigheter og andre

fellesskap der man er sammen. Man skal fokusere på at hver enkelt skal kunne klare å mestre sitt eget liv (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 8).

Videre hevdes det i planen at ”diakoni er en følge av Guds nåde og vår respons på Guds kjærlighet uttrykt gjennom holdninger og handlinger til beste for medmennesker og skaperverket.” (ibid 2010, 9). Diakoni er dermed noe som ligger i alle mennesker og som alle mennesker kan utføre. Dette er evnen til å utføre gode gjerninger eller vise omsorg for sine medmennesker. I planen står det videre at i perioder av livet vil vi ikke kunne være like aktive som andre perioder, men at man kan utføre enkelte oppgaver for det, som for eksempel bønn (ibid 2010, 9). I The Book of Discipline står det at diakoni er en generell gave, men det står også at enkelte personer kan få en spesiell gave innen diakoni. Denne spesielle gaven medfører at man går til ordinasjon som diakon. Den generelle gaven gjelder alle mennesker som tilhører kirken (The Book of Discipline 2009, 199). Det er mange paralleller her til den generelle diakoni forståelsen, og de fleste kirker har en felles tanke om hva diakoni er. Diakoni er en tjeneste som er gjensidig, som bygger fellesskap, som viser omsorg, som springer ut fra Guds kjærlighet til mennesker. ”All diakoni har sitt utspring i Guds kjærlighet til skaperverket og menneskets respons.” (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 18). Metodistkirken har ulike begreper på diakonien. Dette blir kort omtalt i kapittel 3.4.

Det er mange likhetstrekk mellom Den Norske kirke og Metodistkirken når det gjelder diakoniforståelsen. Likevel kan det være noen ulike måter å se på hvordan diakoni utøves og hvem som skal utøve diakoni. På bakgrunn av ”Nådens fellesskap” vil det likevel være stort grunnlag for samarbeid også innen diakoni.

2.4. Diakoniplan i Metodistkirken

Metodistkirken har i løpet av de siste 4 årene jobbet fram en diakoniplan som skal være til hjelp og veiledning i de ulike menighetene i Norge. I 2010 var planen ferdig, ble vedtatt på Årskonferansen 2010 og distribuert til alle metodistmenigheter i Norge. Fokuset nå blir at menighetene tar denne planen i bruk, og på denne måten bevisstgjør det diakonale arbeidet i menigheten enda mer. Metodistkirken sentralt i Norge henstiller hver enkel menighet til å ta i bruk denne planen og bruke den som et grunnlag for videre diakonalt arbeid på lokalt plan.

Planen er delt inn i to deler. Den første delen omhandler Metodistkirkens diakoniforståelse, gjennom å se på historien og teologien. I innledningskapittelet står det at planen skal være til hjelp og inspirasjon, samtidig som vi skal få fram den diakonale tradisjonen (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 5).

Diakoniplanen omhandler også oppdraget, nemlig det oppdraget Jesus gav til kirken, være hans hender, føtter, øyne, ører, hjerte (ibid 2010, 6). Hvordan dette gjøres, er opp til kirken. Det er her man må finne ut hva man skal gjøre, hvordan man skal gjøre det og være bevisst at diakoni er gjensidig. Planen sier det på følgende måte:

”Det er kirkens oppdrag å tolke diakonien. Det gjøres gjennom menighetene, institusjonene, det internasjonale arbeidet og ikke minst gjennom det enkelte mennesket. Rollene som yter og mottaker vil veksle.”
(Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 6)

Denne diakoniplanen har som mål at leserne og brukerne av planen skal sitte med et større lys på identifisering og utvikling av identiteten som en diakonal kirke (ibid 2010, 8). Det er et ønske om større engasjement og at den skal være et praktisk redskap for kirkens satsning. Man skal få et enda større fokus på diakoni og denne typen arbeid både i menighet, overfor enkelt menneske og samfunnet for øvrig.

”Diakoni springer ut av menighetens gudstjeneste og ivaretar sammenhengen mellom alter og hverdagsliv.” (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 9). Diakoni er lagt i oss fra Gud, et ønske om å gjøre gode gjerninger ut til mennesker. Diakoni handler i følge diakoniplan til metodistkirken om at vi yter omsorg for vår neste, skaper et inkluderende fellesskap og arbeider for fred og rettferdighet. Alt dette innebærer våre handlinger overfor vår neste. Diakoni kan utøves overfor naturen og det som Gud har skapt. Vi skal ha solidaritet med hele skaperverket (ibid, 9).

Gud trenger menneskene til å gjøre gode gjerninger overfor sin neste. Gud ønsker at menneskene skal gi Guds kjærlighet videre til sine medmennesker. Man må derfor ha et syn på medmennesker slik Gud ønsker man skal ha. Det er ikke gjerningene som skal styre om man skal være der for sine medmennesker eller ikke. Det er Guds kjærlighet som skal styre hver enkelt. For Gud er hvert enkelt menneske like verdifullt. Dette må være fokuset, for som medmennesker i fellesskap er oppdraget å være der for og som et medmenneske. ”Gud skaper og frelser gjennom nåden (jf. kapittel 2.1.2 om nåden), mennesket responderer gjennom sin tro og sitt liv.” (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 12). Det er mange man i dag kan utøve diakoni over for. Så lenge det er en gjensidighet omfatter det alle mennesker. I Diakoniplan for Metodistkirken nevnes en god del av våre medmennesker som man kan utøve diakoni overfor. Dette er alle typer mennesker enten man er høyt eller lavt på rangstigen. Det står i planen: ”Diakoni spør ikke etter identitet. Den spør: Hvem trenger hjelp? Hvem vil gå?”

(Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 19). Utfordringen blir da om hver enkelt ønsker å svare på om de vil gå.

Diakoni utøves i dagens samfunn, det er ikke noe som skjedde for mange år siden eller noe som skal skje i framtiden. Diakoni er rett og slett her og nå. Det innebærer dermed at man til en hver tid må holde seg orientert om dagen i dag. Vi er mennesker av vår tid og vi må derfor også yte i forhold til dagens samfunn. ”En diakonal kirke er avhengig av medlemmer som hver på sitt sted deltar i oppgaver som defineres som viktige i forhold til det samfunnet kirken er en del av.” (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 20). Planen sier videre noe om hva det innebærer å være en diakonal menighet, og hva menigheten skal strekke seg mot. Man skal være tilstede for sin neste når det trengs. Man skal inkludere alle og viser omsorg for hele mennesket. Videre skal menigheten være et sted der man kan komme når man føler at livet går en imot og når man føler at livet har positive sider. Man skal inkludere og ha omsorg for hele skaperverket (ibid, 20).

Planen for diakoni omtaler ikke spesifikt barn og unge, men med tanke på at barn og unge er skap i Guds bildet og er mennesker, innlemmes også denne aldersgruppen i det som planen omhandler. Barn og unge er også en del av menigheten. De er også medmennesker. Dermed kan de både motta diakoni og lære å utøve diakoni. Det eneste planen omhandler kort er speiderarbeid (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 22). Dermed blir det opp til hver enkelt menighet å se barn og unge i sammenheng med det som står i planen. Man må tolke ut fra det som står hvordan diakonien gjør seg gjeldene i denne aldersgruppen. Dette kan innebære at BUR må være ekstra bevisst på hvordan man utøver diakoni, samtidig som denne aldersgruppen selv kan utøve diakoni.

Den andre delen inneholder tips til planlegging av praktisk gjennomføring av diakonal virksomhet. Del to setter fokus på ulike diakonale handlinger slik at hver enkelt menighet kan se om de faktisk allerede innehar en del av disse handlingene uten kanskje å være seg bevisst at dette er diakoni. Den inneholder også en handlingsplan og skjemaer som hver enkelt menighet kan bruke for å bevisstgjøre seg diakoni i enda større grad.

Den Norske kirke har hatt en diakoniplan i mange år. Den nyeste fra 2007 er også delt inn i 2 deler, der den siste delen inneholder forslag til handlingsplaner og hvordan menighetene kan få tips til diakonalt arbeid. Første delen er bygd opp litt annerledes enn metodistkirkens, men omhandler diakoni og diakoniforståelse.

Selv om begge planene har ulik oppbygging, har de begge som hovedtema, fokus på omsorg for nesten, inkluderende fellesskap, rettferdighet og skaperverket.

2.5. Metodistkirkens overordnede og visjonære mål for diakonien.

Når planen for diakoni innen Metodistkirken ble laget har man redegjort for kirkens overordnede og visjonære mål for diakonien.

Jeg har allerede referert til dette overordnede og visjonære målet, men velger å ta det en gang til.

”Et overordnet, visjonært mål er en diakonal kirke som kjennetegnes ved rause og livsnære fellesskap der mennesker støtter og veileder hverandre så de blir myndige aktører i eget liv og i samfunnet.” (Diakoniplan for Metodistkirken 2010 s. 8).

Metodistkirken ønsker å ha fokus på diakoni, og de ønsker at hver enkelt skal få mulighet til å være delaktig i sitt eget liv og være engasjerte i samfunnet. Man ønsker at gudstjenesten bl.a. skal være preget av et mangfold, at ulike kulturer og tradisjoner skal få mulighet til å bringes fram.

Man ønsker også å kartlegge det diakonale fokuset i de ulike menighetene og hvilke behov man har lokalt i sin menighet. Man er også opptatt av at menighetene skal bli mer bevisstgjort det diakonale ansvaret og se diakonien og dens arbeid ikke bare blant mennesker, men i hele samfunnet. Dette innebærer også naturen og skaperverket.

Metodistkirken ser at det er et behov for å kunne se på tvers av ulike menigheter og andre aktører. Dette kan slik jeg tolker det innebære at man samarbeider med for eksempel skole, SFO, og andre kirkesamfunn. Det burde samtidig være mulig å jobbe opp mot andre fritidsaktiviteter.

Diakoniplan for Metodistkirken (2010, 8) har et mål for planens bruk i menighetene. Når planen er lest skal man kunne:

- ”identifisere og utvikle den metodistiske identitet som en diakonal kirke.”(ibid, 8). Det innebærer at man skal bli mer bevisst på hvor diakonal metodistkirken er. Arbeide bevisst med diakoni i menighetene og se betydningen og behovet av dette.
- ”skape entusiasme og arbeidslyst.”(ibid, 8). Denne planen skal være med på å tenne en brann i hver enkelt menighet og hver enkelt person, slik at diakoni er noe som alle tar del i og som alle blir seg mer bevisst er en del av Metodistkirken.
- ”inspirere til økt diakonalt arbeid lokalt, nasjonalt og internasjonalt.” (ibid, 8). Planen skal bidra til at hvert enkelt medlem skal få en inspirasjon til å drive diakoni både i sin lokale menighet, men samtidig engasjere seg i det diakonale arbeidet på et internasjonalt plan.

Med andre ord er denne planen et arbeidsredskap som det er ønskelig skal brukes både for å øke kunnskapen om diakoni, men også se hvilke oppgaver som er inn under diakonalt arbeid, og bli seg bevisst dette arbeidet i hver enkelt lokalmenighet.

2.6. Ulike typer diakoni

I Metodistkirkens plan for diakoni (2010, 18) blir det brukt ulike betegnelser på diakoni. Det er en fordel å kjenne til disse, da de ulike typene diakoni kan bli brukt i arbeidet overfor barn- og unge.

2.6.1. Liturgisk diakoni.

Liturgisk diakoni er diakoni innefor gudstjenesten. Diakonen kan være medhjelper eller delaktig i ulike handlinger under en gudstjeneste eller et møte. Dette er noe som har en lang historie innen diakonien. I plan for diakoni står det under Liturgisk diakoni at ”Gudstjenesteliv og diakoni hører sammen” (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 18).

2.6.2. Karitativ diakoni.

Karitativ diakoni er nok den type diakoni som de fleste vil forbinde med diakoni, nemlig barmhjertighetsdiakoni. Denne type diakoni handler om at man yter omsorg for sine medmennesker. Dette kan skje enten innenfor institusjoner eller andre sosiale sammenhenger. Her plasseres gjerne den internasjonale diakonien. Omsorgen og hjelpen som ytes til nødlidende i andre land. Men det vil også gjelde omsorgen som ytes overfor nødlidende i eget land (sml. ibid, 18).

2.6.3. Profetisk diakoni.

Profetisk diakoni er den type diakoni som man bl.a. kjemper for de som lider overtramp eller på annen måte ikke opplever rettferdighet. Man formidler hva som er rett og galt. Det å tale der andre tier er en diakonal handling og kan innlemmes under den profetiske diakoni (sml. ibid, 18).

”All diakoni har sitt utspring i Guds kjærlighet til skaperverket og menneskets respons. Denne kjærligheten gjør det mulig for den enkelte å utøve diakoni overfor medmennesker i institusjoner, i menighetene og i samfunnet for øvrig.” (ibid, 18).

Altså er Guds kjærlighet vår drivkraft til å yte diakoni overfor alt det skapte i verden.

3. Barnediakoni

”La de små barn komme til meg” sa Jesus (Bibelen, Matt.19,14). Jesus brydde seg om barna, det er flere steder der barn er med i lignelser eller fortellinger i bibelen. Ta brødunderet, her var det en gutt som hadde med seg en matpakke, som han gjerne delte med andre. Tormod Sikkeland tolker denne fortellingen ved hjelp av noen spørsmål og svar.

”Hvor kom barnet fra og hvordan kunne det plutselig dukke opp i historien? Kanskje fordi det var naturlig for et barn å være der Jesus var. Hvordan ble barnet lagt merke til? Sannsynligvis fordi barnet følte seg så trygg på Jesus at det responderte på Jesu spørsmål.” (Sikkeland 2008, 124).

For gutten var det naturlig å tilby det han hadde, og han stolte på at Jesus kunne bruke han. Sikkeland skriver videre: ” Men det er barnets lille bidrag som gav Jesus muligheten til å demonstrere Guds storhet.” (ibid, 124)

Barn kan absolutt bidra med å vise Guds storhet i hverdagen. Barn har en naturlig tiltro til at Gud kan virke gjennom deres handlinger. Det er viktig at vi også i dag innlemmer barna i kirken, gudstjeneste livet og teologien. Barn har mye de kan bidra med, og dette på en naturlig og tillitsfull måte.

3.1. Menneskesyn og syn på barn

Ut fra en diakonifaglig synsvinkel er barn mennesker, og mennesker er skapt i Guds bilde. Dette betyr altså at barnet er skapt i Guds bilde. Dette medfører at barnet innen teologien er fullverdige mennesker, som krever respekt for sine tanker og utsagn. Marianne B. Gammelsæter skriver: ”For oss er det viktig å merke at Augustin legger grunnlaget for en antropologi som ser på barnet som helt og fullt menneske, der menneskeverdet er gitt av Gud fordi det er skapt i Guds bilde.” (Gammelsæther 2008, 37). Man skal ta barna på alvor, la de få mulighet til å komme med sine tanker og refleksjoner rundt teologien. Tveito Johnsen sier noe av det samme: ”Barn betraktes som selvstendige personer med en selvstendig status. De har sine egne behov og rettigheter.”(Tveito Johnsen 2008, 23). Når de er egne selvstendige personer må de få muligheten til å være delaktige i kirkelivet både ved å ha egne barnesamlinger, og få muligheten til å være en del av og delaktig i gudstjenesten på søndagene.

”Barneteologi godtar ikke at barn defineres ut fra det de ikke er, men tar sitt utgangspunkt i det barn *er*. Barn er ikke passive mottagere av trosopplæring, men aktive aktører som er med på å utforme innholdet i sin egen tro. Barn er ikke

potensielle troende mennesker som voksne. Deres tro er fullverdig tro som har sin egen historie og sine egne uttrykksformer.” (Elisabeth Tveito Johnsen, 2007, 19).

Barneteologi tar altså barnet for det menneske det er, og dets tro der og da. Dette er også diakonal tenkning da man skal akseptere hvert enkelt menneske for dem de er. Man skal ikke overse barna mens de er små og fram til man har formet dem til troende voksne på voksnes premisser. Barna skal få muligheten selv til å vokse i sin tro der de er. Utvikle troen og skaffe sin egen troshistorie. Dagny Kaul (2007, 56) stiller et par spørsmål i sin artikkel ”Skjønnte dere ikke at jeg måtte være i min Fars Hus?”

”Hva skjer med barnets integritet når det myndige barn som opplever seg som et subjekt i sin egen livsorientering møter en kristendom som identifiserer det å være kristen med å være voksen, med voksnes livsorientering, handlemåte og tro? Hvordan skal barnet kunne utforme en kristen identitet *som barn* uten et kristent symbolspråk og kristne trosfortellinger som inkluderer barnet *som barn*?” (Dagny Kaul, 2007, 56).

3.2. Barns troshistorie

Teologien må la barn få vær barn, og la barnet få være subjektet på lik linje med en voksen. Sturla Stålsett (2007) skriver i sin artikkel ”Barn roper i helligdommen” at:

”De(barn og unge) kan reflekter over og snakke om sine erfaringer i lys av troen på Gud. De kan dramatisere eller kommentere bibeltekster og trosfortellinger. De kan lage liturgier og feire gudstjenester. Når dette skjer, er det rett og slett viktig for alle andre – som ikke er barn og unge, og som vanligvis har både ordet og definisjonsmakten – å lytte.” (Stålsett 2007, 35).

Barna skal kunne få mulighet til å utvikle en troshistorie. De skal oppmuntres til å lage sin egen troshistorie, som de kan ta med seg i det livet de lever. Trosutviklingen er en kontinuerlig prosess, og barna gjør seg stadig nye erfaringer på trosveien gjennom hele livet. I et diakonalt perspektiv gir man barna mulighet til å mestre sin tro der de er. Man skal ikke overlate barna til seg selv, de skal ha mulighet til å snakke med en voksenperson. Men denne voksenpersonen må lytte til barnet, la barnet få komme med sine tanker og refleksjoner rundt temaer. Forklare sine tanker bak en tegning for eksempel, og få muligheten til å svare på spørsmål på sin egen måte. Sturla Sagberg sier: ”...den voksne kommer barnet i møte gjennom å lytte og gi respons.”(Sagberg 2008, 57). Når man tar barna med i samtaler, dialoger og refleksjoner skal man være bevisste på hvordan spørsmålene en voksen stiller er formulerte. Noen barn kan vegre seg fra å svare om de forstår at det er et fasitsvar. De kan være redde for å svare feil. Som voksen skal man ta et annerledes svar alvorlig (Sikkeland 2008, 127). Barna har sine egne tanker og skal kunne få muligheten til å forklare hvorfor de

har disse tankene, og få mulighet til å reflektere over sine utsagn. Dette er i samsvar med den diakonale tenkningen om gjensidighet, respekt og likeverd.

3.3. Dramatisering av bibelfortellinger som diakonal metode for arbeid med barn.

Elisabeth Tveito Johansen skriver at: "Barneteologi derimot betyr teologi som er åpen for barns kreative ideer og som ønsker den fascinerende kraften i barns tenkning og spørsmål velkommen." (Johansen 2008, 17). Altså skal man være åpne for barns tanker og kreativitet. Barn kan i en stor grad være kreative, samtidig som de tar ting helt naturlig. Barn er flinke til å bruke kroppen sin, la de få visualisere fortellinger ved å være delaktige. Sikkeland skriver følgende:

"Barn leser handlinger mye bedre enn ord. Derfor er det å dramatisere fortellingen sammen med barna en god måte å formidle fortellingen på. Barn bør være aktører i det religiøse drama, ikke tilhørere som kjeder seg." (Sikkeland 2008, 125-126).

At barn kan få dramatisere fortellinger fra bibelen gjør at de får en større mulighet til å forstå og huske det som skjer. De har dermed en større mulighet til å kjenne at de er en del av menigheten, ikke passive personer som er heldige som får lov til å være med. Sikkeland hevder videre at:

"Når fortellingen møter barnet, vil fortellingen vokse sammen med barnet og være integrert i barnets tankeverden. Barnet vil ha sin egen forståelse av teksten – en forståelse som vil endre seg med årene." (ibid, 126).

Det kan derfor tolkes som at diakoni overfor barn blant annet kan være å arbeide med dramatisering av bibeltekstene. Det er ikke veldig komplisert å la barnet få utfolde seg på det nivået barnet er. Etter hvert vil barnet utvikle seg videre, tenke og reflektere, og forståelsen vil endre seg etter hvert som erfaringen kommer.

Tveito Johnsen skriver:

"Voksne og barn forsøker å finne ut av det tredje sammen. Innenfor kirkens trosopplæring kan det tilsi økt fokus på å finne ut hva tekstene, fortellingene, symbolene og ritualene som utgjør kirkens tro og tradisjon betyr." (Johnsen 2008, 21).

Dette svarer til et diakonalt menneskesyn om å utføre sammen, likeverd. Diakoni er opptatt av at man ikke skal utføre for, med bistå til selvhjelp. Kari Jordheim (2009, 203-204) nevner livsmestring som hun beskriver på følgende måte:

”I daglig tale brukes ordet synonymt uttrykk som å klare seg selv, greie seg eller få til noe. Livet er mestring i den forstand at vi utvikler oss, tilpasser oss og lærer nye ferdigheter.” (Jordheim 2009, 203-204).

Barnet har også sin livsmestring ved at det får mulighet til å utvikle sin troshistorie, lære nytt ved å dramatisere fortellinger, slik at de forstår og husker bibeltekster.

3.4. Barn og gudstjenesten: Liturgien som diakonal handling.

I en gudstjeneste liturgi kan det være positivt å la barna bli delaktige i selve gudstjenesten. Dette kan gjøres på mange ulike måter, noen barn kan få lese opp en tekst, andre kan dramatisere en bibeltekst, andre kan på annen måte være delaktige i gudstjenestens liturgi uten at dette oppleves som kjedelig for barna.

”...barnet skal få erfare at det kan noe, at det kan være til nytte, få og ta ansvar, utfolde nestekjærighet og møte og mestre motgang. For at barnet skal få erfare at det kan noe, må det få oppgaver som harmonerer med dets muligheter, hvilket tilsier at oppgavene må tilpasses individuelt.” (Jordheim 2009, 204).

Man må se hvert enkelt barn og hvilke evner de har, hva de kan gjøre og hvordan de kan utføre. Dette er også i tråd med diakoni i forhold til å se hvert enkelt menneske som et verdifullt selvstendig menneske.

Barna kan være delaktige i forbønn, lystenning og nattverd, som er deler av liturgien i løpet av en gudstjeneste. Dette er oppgaver som et barn kan mestre, samtidig som det kan kjenne på en fellesskapsfølelse.

3.5. Barn og nattverd.

At barn går til nattverd har vært et diskusjonstema.

”I 1993 vedtok Kirkemøtet retningslinjer og en veiledning for barns nattverdgang. Det er derfor ingen nedre aldersgrense for at barn kan motta nattverd, men det er ikke åpnet for nattverd for spedbarna, og man forutsetter at barnet har fått veiledning om nattverden.” (Gammelsæter 2008, 41).

Innen Den norske kirke er det ingen nedre aldersgrense, men likevel er det satt en begrensning i forhold til at barnet skal ha fått veiledning. Gammelsæter nevner en historie om ei jente som ser fram til å delta i nattverden for å oppleve fellesskap. Hun opplever Jesu kjærighet og

fellesskap med de andre i menigheten. Hun syns det er så fredelig og godt ved alterringen, og takker Jesus mens hun kneler ved alterringen og mottar brødet (Gammelsæter 2008, 44). Skulle dette barnet eller andre barn ikke få muligheten til å oppleve dette fellesskapet eller kjærligheten fra Gud bare fordi de er barn, er en tanke som man da bør stanse opp ved. Diakoni er fellesskap og kjærlighet.

Metodistkirken har alltid hatt et åpent nattverdsbord for alle. Dette innebærer også barna. I artikkelen Metodistisk forståelse av nattverden, som ligger på Metodistkirkens nettsider, uttrykkes det følgende:

“All who intend to lead a Christian life, together with their children, are invited to receive the bread and cup.” (A United Methodist Understanding of Holy communion, 15).

“Because the table at which we gather belongs to the Lord, it should be open to all who respond to Christ’s love, regardless of age or church membership.” (A United Methodist Understanding of Holy communion, 15).

Her er alle velkomne til nattverden. Barn sammen med sine foreldre, eller alle som responderer på Kristi kjærlighet uavhengig av alder står det. Dette innlemmer barn i alle aldre. Det praktiseres slik at alle barn kan motta nattverd om det er ønskelig av foreldrene.

Nattverden er en konkret handling for barna. Ved å la barna få delta i dette fellesskapet, vil dette innlemme barna i enda større grad i kirkens ritualer og gudstjenesteliv. Barna kan se dette som et høydepunkt der de får møte Jesus og andre kristne i et varmt og godt fellesskap. De kan oppleve som jenta i fortellingen til Gammelsæter, en takknemlighet overfor Jesus. Hun sier: ”Du er snill Jesus, takk for at du passer på meg!” (Gammelsæter 2008, 44). Nattverdens fellesskapsdimensjon er viktig i barnediakonien.

3.6. Babysang

Det å innlemme barnet helt fra det er nyfødt, kan være med på å skape et fellesskap for alle aldre. Det som ofte har vært vanlig for nyfødte barn er en aktivitet som kalles for babysang. Dette er et tiltak som flere menigheter i den norske kirken har tatt i bruk. Denne aktiviteten gjelder for barn fra 0-1 år (Leganger-Krogstad 2007, 129). Det er ulike måter å legge opp en slik samling. Leganger-Krogstad beskriver dette i sin artikkel ”Babysang i pedagogisk lys”. Jeg nevner ikke de ulike måtene å legge opp en slik samling, men ønsker å ta med litt om intensjonen for babysang da dette også kan linkes opp mot diakoni for alle mennesker i alle aldre. Leganger-Krogstad (2007, 135) sier følgende:

”Babysangens intensjon er å gi barnet erfaringen av å være en dyrebar skatt og et mesterverk fra skaperens hånd. Dette budskapet skal lyde både overfor barnet og overfor de voksne. Det skal gjøres tydelig at barnet har en sentral plass i Guds rike og i kirken.” (Leganger-Krogstad 2007, 135).

Ut fra dette vil det allerede fra spebarnsalderen bli viktig for kirken å komme på banen for å fortelle at barnet er verdifullt og skal få være en del av fellesskapet i menigheten. At foreldrene får oppleve og kjenne fellesskapet, vil kunne få dem til å se at alle er ønsket av Gud og inn i et fellesskap med Gud i sentrum. Alle mennesker er verdifulle mennesker ut fra diakoniens vektlegging. Dette inkluderer også nyfødte barn som ikke kan uttrykke seg verbalt. Leganger-Krogstad (2007, 136) uttaler det på følgende måte: ”I babysang kan alle barn delta uansett funksjonsnivå. Babysang plasserer barnet i sentrum, og den viser at kristen tro angår alle sanser og hele kroppen.” Hun skriver videre at:

”En menighet som verdsetter alle deler av kirkens kropp like høyt, praktiserer et bibelsk *syn på menigheten*. Det innebærer at den også regner med sine mer perifere medlemmer som likeverdige deltakere (ibid, 137).

Innenfor diakonien skal man favne alle mennesker, man skal la alle få en mulighet til å komme inn i et fellesskap. Å formidle viktigheten av at uansett på hvilken måte man er deltagende, så er hver enkelt og deres bidrag viktig i fellesskapet. Dermed må en menighet sørge for at babyen også innlemmes i fellesskapet.

3.7. Speiderarbeid og barnediakoni.

Metodistkirken har lenge hatt et aktivt speiderarbeid (se kapittel 2.1.3). Speiderarbeid og speiding har fokus på ”mangfold, miljø, global og godtværn” (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 22). Mangfold beskrives som at alle kan mestre, miljø er å utøve miljøansvar, global omfatter engasjement utover landegrensene og godtværn er at vi er aktive i nærmiljøet (ibid 2010, 22). Metodistkirkens speiderarbeid er tilknyttet Norges speiderforbund (Metodistkirken, www.ms-speider.no, Metodistkirkens speiderkorps). Norges speiderforbunds formålsparagraf sier: ”Norges speiderforbunds formål er å utvikle mennesker til selvstendighet og til å ta aktivt ansvar i samfunnet i samsvar med idealene fra speiderløftet og speiderloven.” (www.speiding.no, om oss). Når man blir speider så avgir man et speiderløfte som lyder som følger: ”Jeg lover å være åpen for Gud, hjelpe andre og leve etter speiderloven”

(Metodistkirken, www.ms-speider.no). Speiderloven inneholder punkter som omhandler hvordan en speider skal være en venn, være i et fellesskap, ivareta miljøet, og være hjelpsom.

”Speiderloven lyder:

1. En speider er åpen for Gud og Hans ord.
 2. En speider kjenner ansvar for seg selv og andre.
 3. En speider er hjelpsom og hensynsfull.
 4. En speider er en god venn.
 5. En speider er ærlig og pålitelig.
 6. En speider kjenner naturen og verner om den.
 7. En speider tenker og handler selvstendig og prøver å forstå andre.
 8. En speider gjør sitt beste i motgang og vansker.
 9. En speider er nøysom og prøver å klare seg selv.
 10. En speider arbeider for fred og forståelse mellom mennesker. ”
- (www.speiding.no).

Barnediakoni og diakoni handler om å være i et fellesskap, være samfunnsengasjert og miljøbevisst. Diakoni arbeider også for rettferdighet og omsorg for nesten (sml. Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 9). Speiderloven og diakoni har mange likhetstrekk og speiding kan sees nærmest på som en diakonal aktivitet i menighetene. Her lærer barna å utøve diakoni overfor andre, samtidig som de opplever å kunne motta når det er behov.

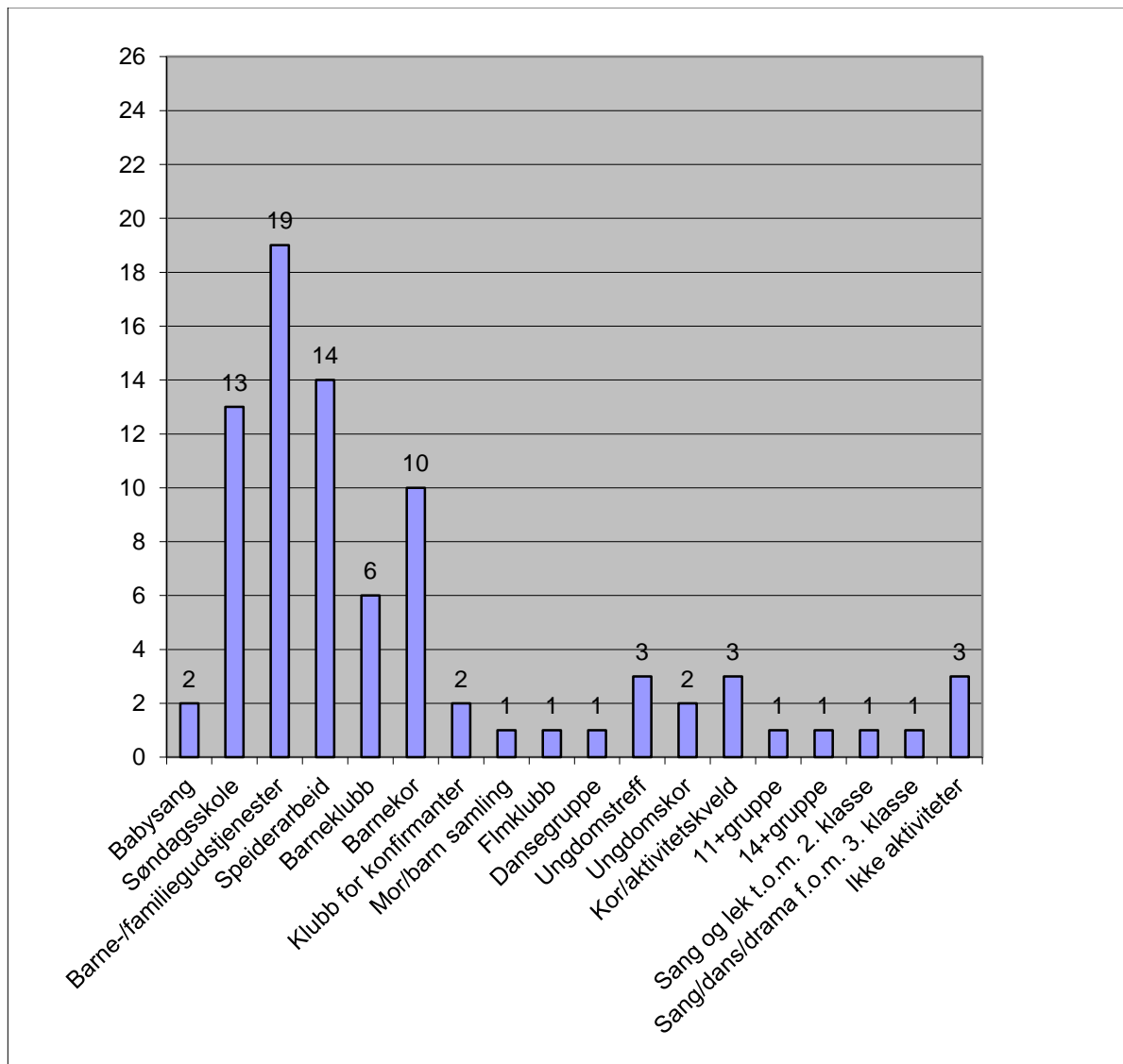
4. Spørreskjema til menigheter i Norge og svar på skjemaene.

Som nevnt i kapittel 1.2.1 og 1.2.2. har jeg skrevet at jeg har sendt ut et spørreskjema til 44 metodistmenigheter i Norge. Dette har vært de menigheter som har hatt mailadresser. Jeg har fått svar fra 26 menigheter. Siden svarprosenten er over 50 % velger jeg å bruke dette som nyttig informasjon. Jo større svarprosenten er jo mer pålitelig blir svarene. Når man har over 50 % vil svartendensen bli mer pålitelig (sml. www.spørreundesøkelser.no). Hvorfor ikke enda flere menigheter har svart er usikkert å si noe om. Det vil kun bli antagelser som bl.a. at man ikke ønsker å svare, har glemt å svare eller ikke ser viktigheten av å svare.

Det er tre menigheter som har svart at de ikke har barnearbeid. Dette ses på som positivt da disse menighetene faktisk kunne valgt å ikke svare.

I dette kapitlet vil jeg konkret skrive hvilke svar som kom inn til hvert spørsmål. Jeg tar derfor for meg hvert spørsmål i spørreskjemaet, sier noe om antall svar og hva som har vært svart. Det siste spørsmålet var mer av kategorien åpent spørsmål og har fri tekst. Her vil jeg gjøre et sammendrag og i korthet nevne hva som har kommet inn.

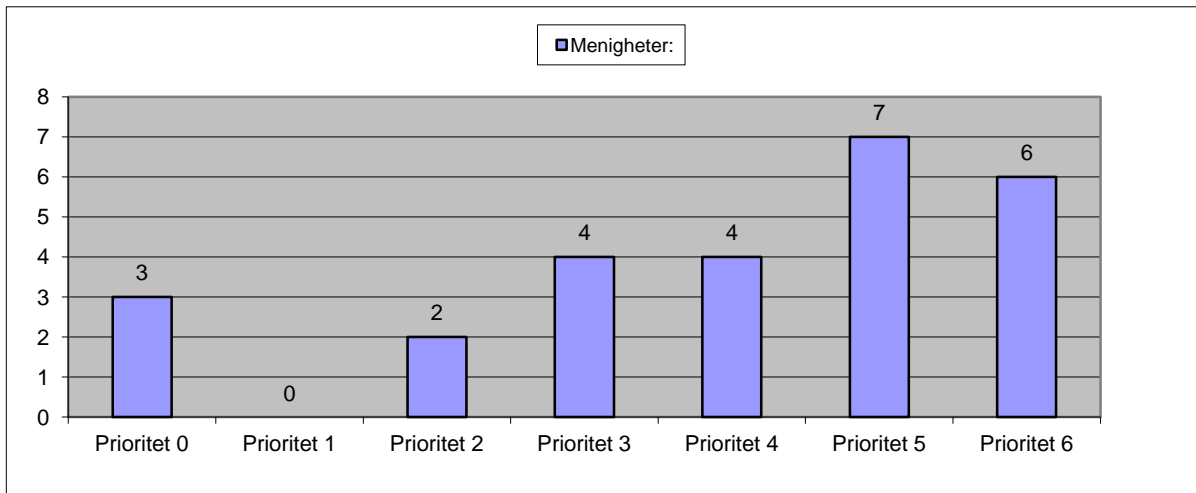
4.1. Hvilke type barnearbeid har dere i menigheten?

Under dette spørsmålet hadde alle menighetene flere aktiviteter og det ble derfor krysset av på flere steder.

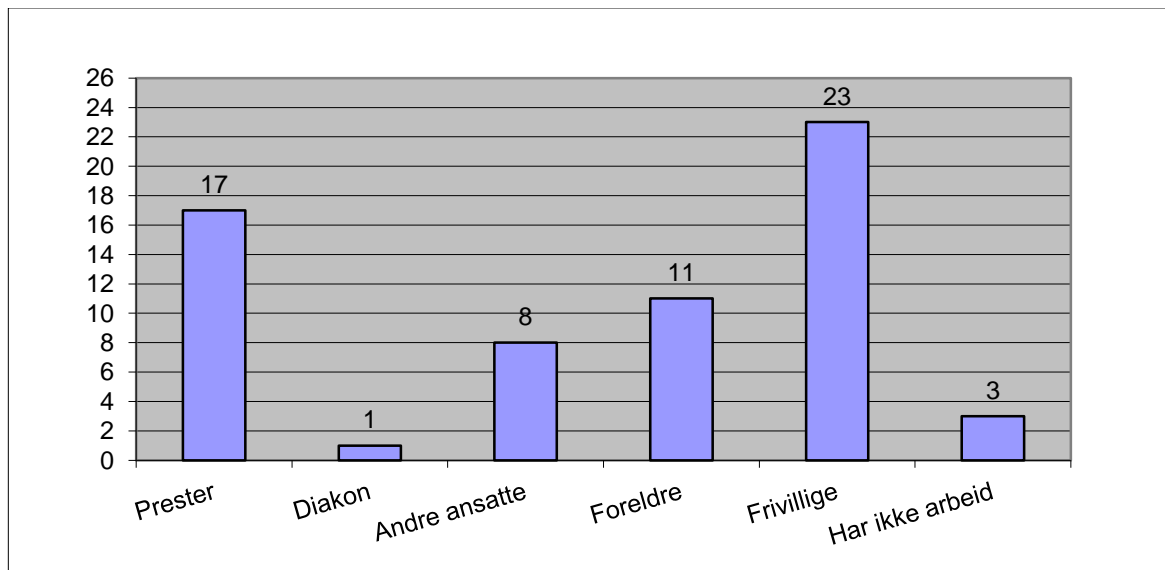
Hovedvekten i dette spørsmålet er på det tradisjonelle kirkelige barnearbeidet, som søndagsskole, familiegudstjenester og barnekor. Speiderarbeid er det også mange menigheter som har sagt at de har. Det er få menigheter som har valgt noe av det som kan karakteriseres som litt mer utradisjonelt barnearbeid. Her kan nevnes dansegruppe, filmklubb, mor/barn samling, babysang og sang/dans/drama.

4.2. Hvilken prioritet har barnarbeidet i menighetens samlede virksomhet etter din mening?

Tendensen her er at de fleste menighetene har en høy prioritet med tanke på barnarbeidet i sin menighet. Det er 7 menigheter som har prioritet 5, 6 har prioritet 6 og 4 har prioritet 4. Til sammen er det 17 menigheter som prioriterer barnarbeidet høy, og ligger i den øver delen av skalaen. I forbindelse med dette spørsmålet kan det være avvik i samsvaret mellom det man mener at man har av prioritet, og den prioriteringen menigheten faktisk har. Ønsket kan være annerledes enn realiteten, særlig fordi det er etter den enkeltes mening om hvor høyt det er prioritert. Mulig spørsmålet kunne vært formulert annerledes, men uansett må jeg velge å ta dette for reel informasjon. Det var 3 menigheter som signaliserte at de ikke hadde noe barnarbeid, eller at menigheten var så liten at den skulle avvikles i nær framtid. Disse er markert ved prioritet 0 for å få de med i statistikken.

4.3. Hvem jobber med barnearbeidet i menigheten?

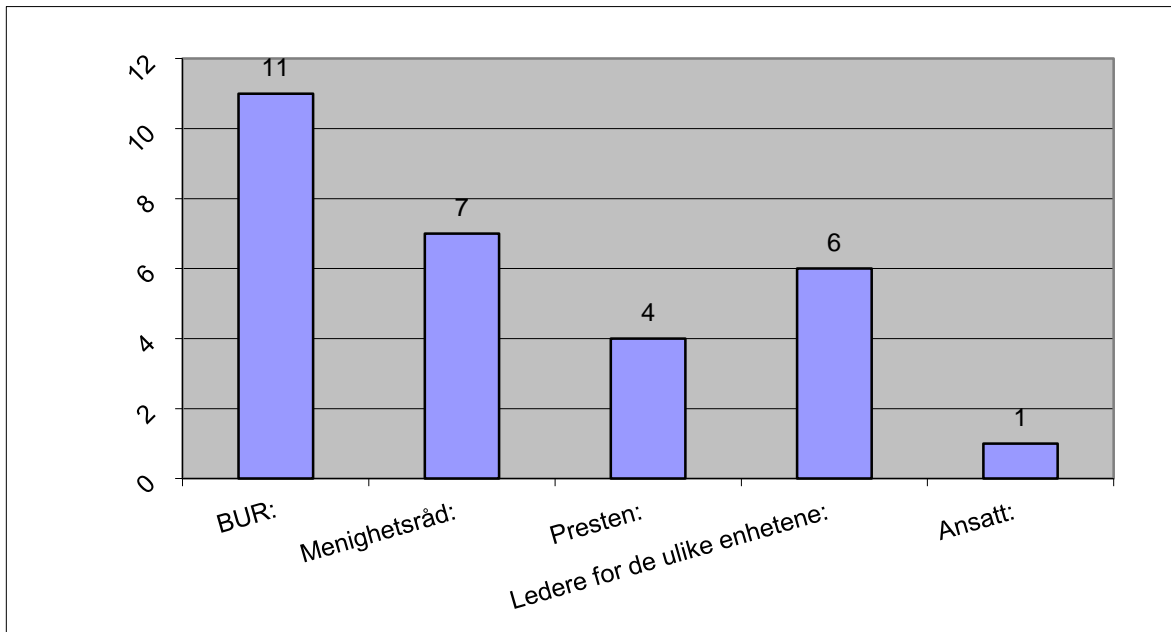
Dette er et spørsmål der menighetene har valgt flere svaralternativer, i og med at det er flere ulike personer som jobber med barnearbeid i en og samme menighet.

Her kommer det fram at i litt under halvparten av menighetene er det foreldre som jobber med barnearbeid. Videre er det mange menigheter som har svart andre frivillige som jobber med barnearbeidet. Dette gjenspeiler strukturen i Metodistkirken med få ansatte og stort frivillig engasjement. Samtidig er det interessant å merke seg at det store antallet frivillige som engasjerer seg i menighetens barnearbeid ikke rekrutteres fra foreldregruppen, men andre steder fra slik at de kommer i tillegg til foreldregruppen. Dette kan også ha med Metodistkirkens struktur å gjøre der mye er basert på frivillig arbeid.

Det er betraktelig stor andel av prester som er delaktige i barnearbeidet i de ulike menighetene. Dette kan ha sammenheng med at presten er den eneste som er ansatt i mange av menighetene.

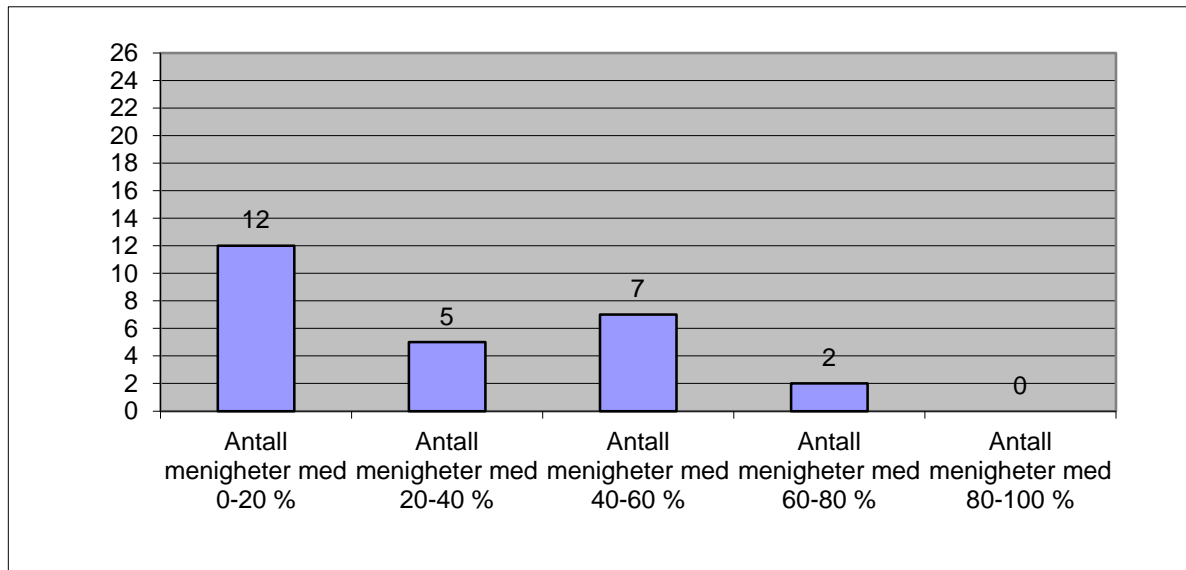
Underspørsmål:

Hvem har hovedansvaret for barne- og ungdomsarbeidet i menigheten?

Under dette spørsmålet er BUR nevnt av flest menigheter. Samtidig er det en del menigheter som har hver enkelt leder av aktivitetene som hovedansvarlig. Dette kommer fram under punktet "ledere for de ulike enhetene." Her menes lederne for de ulike aktivitetene. Om disse menighetene ikke har BUR eller om det er andre årsaker kommer ikke fram av denne undersøkelsen. BUR er nevnt av 11 av 26 menigheter, dette vil si at det er litt under halvparten som har BUR som hovedansvarlige i menigheten. Det er 7 menigheter som har menighetsrådet som hovedansvarlig for barnearbeidet. Dette kan være at man ser på menighetsrådet som det øverste organ, men BUR er selvstendig innefor Metodistkirken, selv om BUR og barnearbeidet skal samarbeide med menigheten for å ha samme visjon.

4.4. Hvor stor er andelen av menighetens barn/barn av menighetsmedlemmer som deltar i aktiviteter for barn i regi av menigheten.

Her kom det kommentarer på at noen menigheter har få barn under 15 år, at mange av barna som er med på aktiviteter ikke tilhører menigheten og at man ikke har unge menighetsbarn.

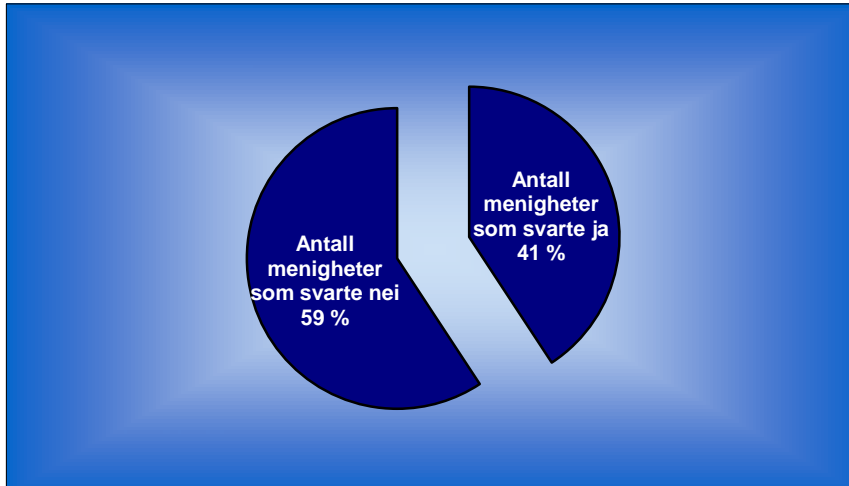
I svarene her ligger flest på 0-20 % og 40-60 %. Menighetene gir samtidig inntrykk av å ha et aktiv barne- og ungdomsarbeid. Flest menigheter har både menighetsbarn og ikke menighetsbarn med i barneaktivitetene som de har. Dette spørsmålet gir ingen informasjon om hvor barna kommer fra som ikke er menighetsbarn, men at sannsynligheten for at flere av barna kommer fra andre kirkesamfunn eller ikke tilhører noe kirkesamfunn er ganske stor. Det at en såpass liten andel av barn som deltar i menighetens arbeid tilhører menigheten er ganske interessant. Dette igjen tyder på at barnearbeidet når målgrupper utenfor menigheten.

4.5. Gudstjenesten.

Dette punktet var delt opp i flere spørsmål(se vedlegg 1.).

- Delspørsmål 1:

Er barna til stede under hele gudstjenesten?

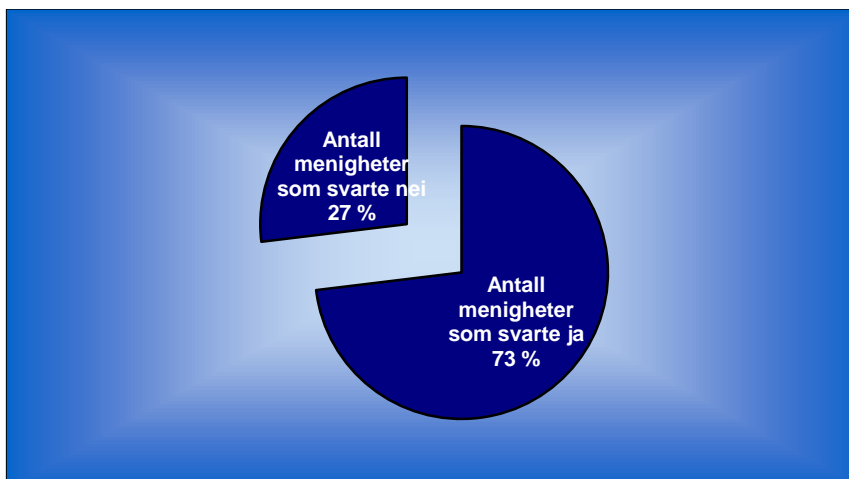

11 menigheter svart ja og 16 menigheter svart nei på dette spørsmålet.

En menighet krysset av på begge da barna var tilstedet hele tiden når man hadde familie/generasjonsgudstjenester, men ved de vanlige gudstjenestene var de ikke tilstedet hele tiden.

Flertallet av menighetene har ikke barna tilstedet under hele gudstjenesten. Men mange gir tilbakemelding på at barna er tilstedet under deler av gudstjenesten, men at de går ut under prekenen. Noen nevner at barna har søndagsskole under prekenen og at der kan man forkynne slik at barna forstår. Andre skriver at barna kommer tilbake etter preken for å være med på slutten av gudstjenesten og om det er nattverd får de motta denne.

- Delspørsmål 2: Er barna delaktige i gudstjenesten?

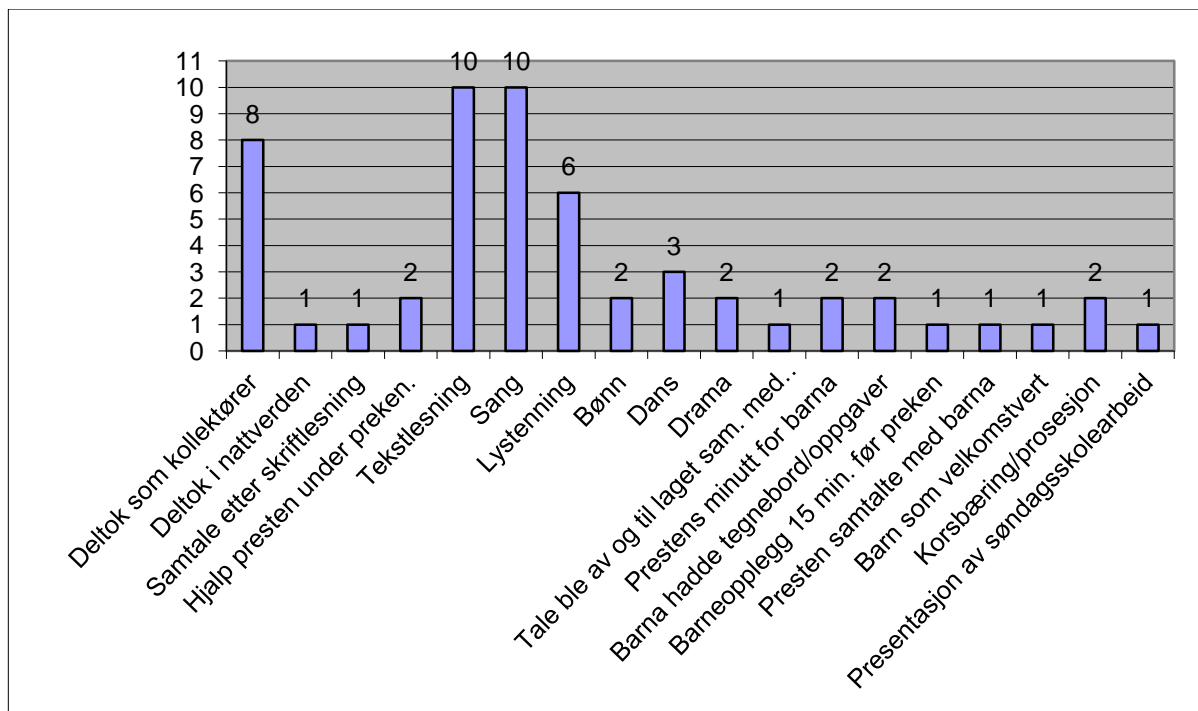

19 menigheter svarte ja og 7 menigheter svart nei.

1 menighet kommenterte at under en generasjonsgudstjeneste var de delaktige hele tiden, men ved vanlige gudstjenester var de ikke delaktige.

Her er det tydelig at barna får være delaktige i gudstjenesten på en eller annen måte. Til sammenligning med spørsmålet over er det mange som lar barna delta i gudstjenesten selv om de ikke er tilstede under hele gudstjenesten.

Det ble også spurt om hvis de var delaktige, hva de var delaktige med?

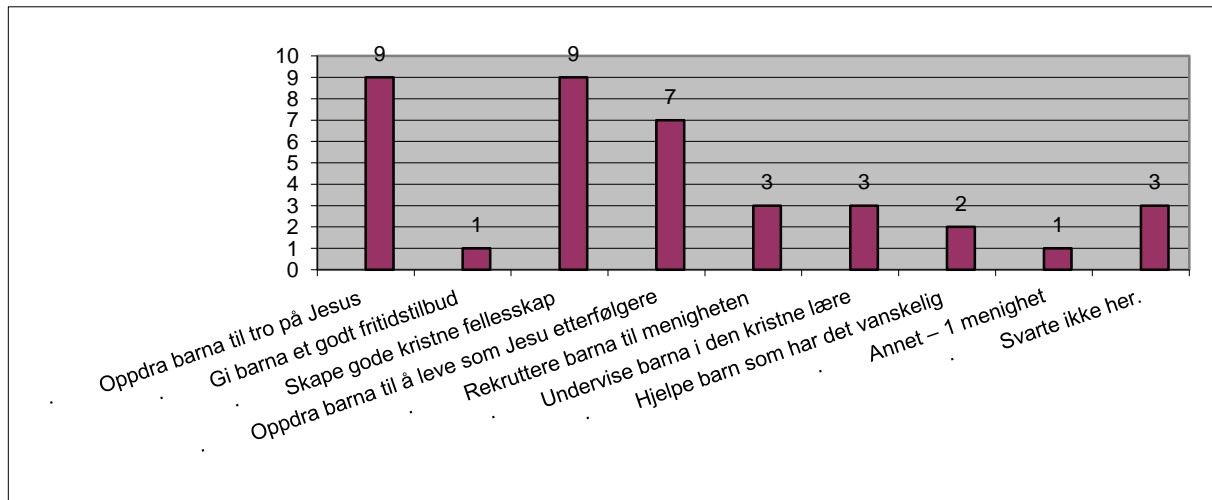

Her er et mangfold med hva barna deltar med under en gudstjeneste. Noen av oppgavene er liturgiske oppgaver som er en del av gudstjenesten. Mange av menighetene har svart at barna deltar med tekstlesning, sang og som kollektører. Lystenning er det også flere menigheter som har svart. Dette er i og for seg tradisjonelle oppgaver som utøves i gudstjenesten. Noen oppgaver gjør barna under en preken, eller generelt i løpet av gudstjenesten som f.eks. det å tegne eller få oppgaver å løse.

Dans og drama er elementer som få menigheter har med. Dette kan oppfattes som forholdsvis uvanlige aktiviteter innen et metodistiskmenighetsarbeid. Selv om dette nå er aktiviteter som blir mer og mer vanlig.

4.6. Hva er menighetens viktigste utfordring når det gjelder barnearbeidet?

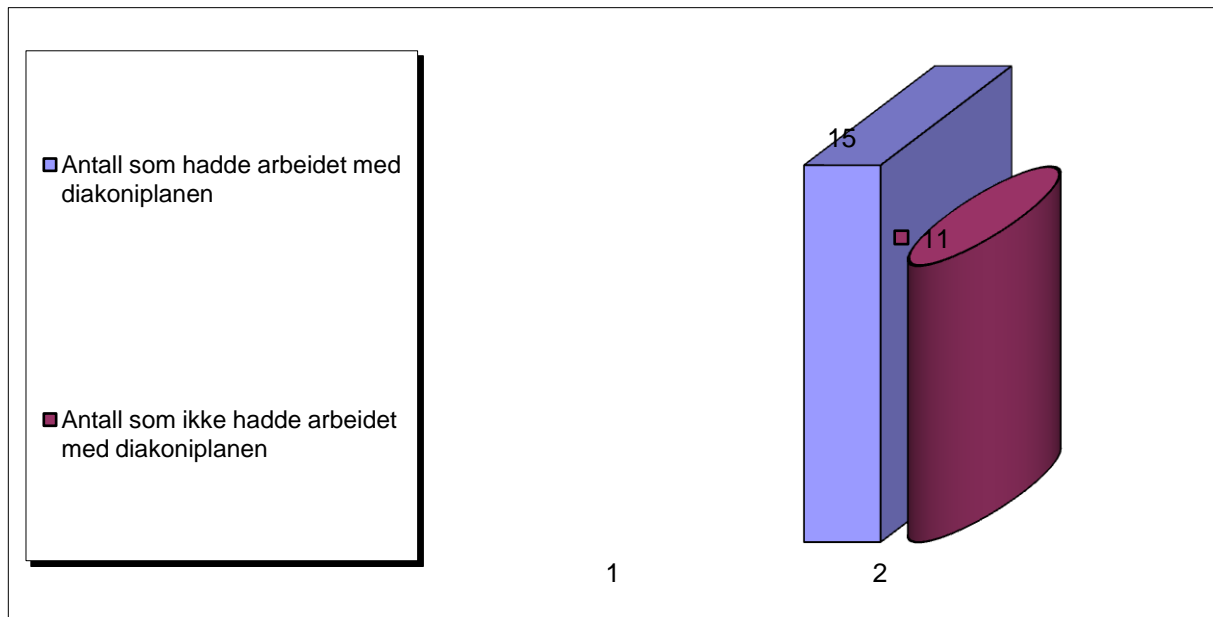
Kryss av det svaret du mener veier tyngst.

Under dette spørsmålet er det en feilmargin fordi flere respondenter har svart på ulikt vis. Det var flere menigheter som krysset av på mer enn ett punkt. En av disse menighetene krysset av på alle punktene 1-7 (oversikt over punktene se vedlegg 1).

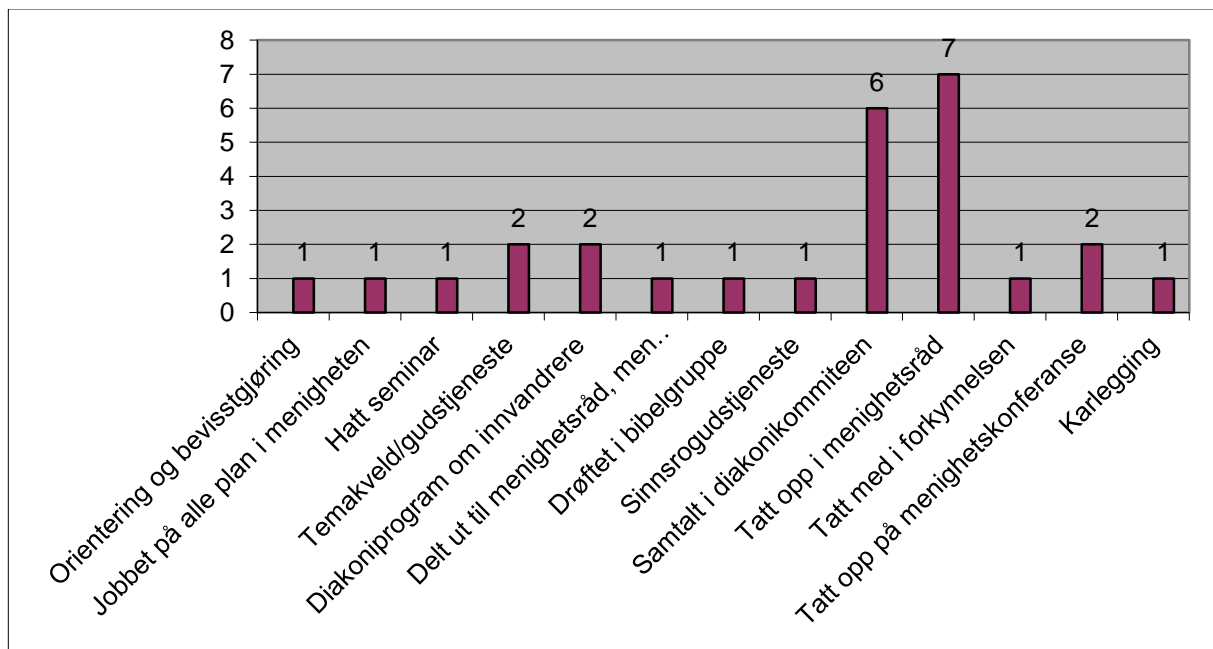
Her utpeker punkt 1 og 3 seg, det er 9 menigheter på begge punkter som har dette som syns at det å oppdra barna og skape gode fellesskap veier tyngst. Det er 7 menigheter som har krysset av på punkt 4. og som mener at det å oppdra barna til Jesu etterfølgere veier tyngst. Elementer som fellesskap, undervisning, leve som Jesu etterfølgere og tro kommer fram og omtales i diakoniplanen. Punkt 7 om å hjelpe barn som har det vanskelig er det kun 2 menigheter som har krysset av på. Dette punktet er et punkt som absolutt innehar diakoni, og det er interessant å se hvor få menigheter som har krysset av på dette. Selv om kanskje mange mener at dette er viktig, så velger de ikke dette som punktet som det mest tungtveiende.

4.7. I 2010 vedtok Metodistkirken en Plan for Diakoni. Har dere jobbet med diakoniplanen?

Litt over halvparten av menighetene har svart at de har jobbet med diakoniplanen.

Hvis ja, hvordan?

Her kommer det fram mange måter å jobbe med en diakoniplan på. Noen skriver at de jobber videre med å få kartlagt hvilke oppgaver som allerede blir utført i menigheten og hvilke som man ønsker å jobbe med og ha fokus på videre. Det har blitt tatt opp på et

ledernivå etter lederstrukturen i menighetene. En menighet har delt ut i menighetsråd, men ikke jobbet videre med dette. Ellers er det få menigheter som har svart at de har jobbet med dette i fellesskap i menigheten. 2 menigheter har tatt opp diakoniplanen på en menighetskonferanse. De fleste har tatt det opp i diakonikomiteé eller på et menighetsråd. Dette er organer som sitter med lederskap for menighet og diakoni.

4.8. På hvilken måte mener du at menighetens barnearbeid bør/kan forstås som en del av menighetens diakonale virksomhet?

Dette er et åpent spørsmål med mulighet for mange og lange tekster. Det er veldig individuelt hvordan svarene foreligger i forhold til hva den personen som har svart legger i dette. Jeg har sett på alle svarene og vil i korte trekk nevne det som har størst fokus. Jeg har også prøvd å samle svarene inn under hovedtemaer. Noen svar har jeg også valgt å skrive opp i punkter. Disse er ikke direkte oversatt, men omformulert og likevel beholdt hovedessensen. Mange menigheter nevner ulike handlinger innen barnearbeidet, eller formål med barnearbeid sett i et diakonalt lys. Dette er omsorgen lederne og menigheten får vist overfor barna, skape trygge fellesskap, sosiale fellesskap og samarbeid innen de ulike aktivitetene. Videre nevnes det at voksne skal være der for barna, de skal ta barna på alvor, og gi barna mulighet til voksenkontakt. Dette igjen trekkes ytterligere ved at man sier at barna skal få muligheten til å ha en samtalepartner i lederen. Barna lærer både å motta og gi nestekjærighet, de lærer å vise barmhjertighet og å ta vare på hverandre. Noen svarer at barna blir bevisste andre mennesker i resten av verden, ved bl.a. å ha fadderbarn, delta i misjonsaksjoner og lignende.

Den voksne skal vise støtte og omsorg til de behov hvert enkelt barn har, og gjøre barna til trygge, bevisste og ansvarsfulle personer. Noen nevner at barnearbeidet er grunnleggende i hele menigheten og at det skaper møteplass mellom mennesker på tvers av generasjoner. Inkluderende fellesskap innebærer også barna.

Alle disse svarene inneholder diakonale holdninger og handlinger som gjelder like mye for barna som for de voksne.

I kulepunktene under er noen svar gjengitt med litt omformulering. Enkelte menigheter hadde også kommentarer som ikke kom inn under det som er nevnt over i noen samlebegreper.

- En diakonal kirke strekker seg mot å ha livsnære gudstjenester der folk gjenkjenner sine liv. Det gjelder både barn/ungdom så vel som voksne. Derfor er det søndagsskole

med mulighet for tilegnelse av kristen forståelse i sine liv, og speider arbeid selv om de legger større vekt på samfunnsengasjement som miljø og mangfold.

- Evangelisering og trosformidling til alle aldersgrupper og alle grupper av mennesker. Tro kan ikke formidles uten handling og omsorg.
- Invitere barn og unge i fellesskap og til en forkynnelse som er livgivende og beskyttende. Det er riktig for menigheten å ha et perspektiv ut over seg selv og sitt indre. Barnearbeid er et naturlig uttrykk for dette.
- Ved barnearbeid har man mulighet til å nå ut til lokalmiljøet.
- Nå ut til kirkefremmede med et sunt og godt aktivitetstilbud. Speiderarbeid.
- Det gis voksenkontakt for barn som ikke alltid har tilstrekkelig av dette hjemme. Skaper gode rollemodeller. Ungene som kommer på gudstjenesten skal oppleve at voksne tar dem på alvor, at Gud er for dem, noe som gir trygghet eksistensielt, og de lærer å ta vare på hverandre fra de er små. Lærer å utfolde seg kreativt gjennom ulike aktiviteter og lærer samarbeid. Lærer at Gud er en å henvende seg til når de trenger det. De er bevisste brukere av lysgloben, og vet at de står i en sammenheng med mennesker i resten av verden. Vi har et flerkulturelt fellesskap blant barna både på gudstjenesten til vanlig og i de ulike grupperinger.
- Barnearbeid er som oftest omsorg for hele mennesket – ånd, sjel og legeme. Barnearbeidet inkluderer hele familien. Å lære barn å leve med seg selv, andre og Jesus er bra diakoni.
- Visjonen for menigheten er ”vinne, bygge og sende”. Denne visjonen gjelder også barnearbeidet. Visjonen er nært knyttet til målet for Metodistkirkens diakonale arbeid.
- Omsorgen og voksenkontakten som barne- og ungdomsarbeidet består av er viktig i fostringen av de unge for å gjøre dem trygge, bevisste og ansvarsfulle personer.
- Skape møteplass mellom mennesker. I aktivitetene lærer barna om troen og om nestekjærighet – både gjennom bibelfortellingene og sangtekstene. Barnekoret har også et fadderbarn som de støtter.
- Ta vare på barna og gi dem en kristen og sosial ballast.

Menighetene har det diakonale fokuset i sitt arbeid overfor barna de jobber med. Noen nevner også aktiviteter som barna utfører som indirekte hentyder at barna selv også utøver diakoni.

5. Drøfting

I denne drøftingsdelen vil jeg ta for meg enkelte temaer på bakgrunn av spørsmålene som har blitt stilt. Så vil svarene bli drøftet i henhold til litteraturen som er funnet.

5.1. Ulike typer barnearbeid i menighetene.

Når man ser på svarene fra menighetene i forhold til hvilke barnearbeid menighetene har, er hovedvekten av svarene på søndagsskole, barne- og familliegudstjeneste, speiderarbeid og barnekor. Dette er det man kan se på som vanlig eller tradisjonelt kirkelig arbeid blant barna. Det er få menigheter som har aktiviteter innen barnearbeidet som ikke er så vanlig eller litt utradisjonelt, selv om det viser seg at noen har det. Skal man se på om dette har noen sammenheng med hvor stor prioritet barnearbeidet har i de enkelte menighetene, viser undersøkelsen ikke klart at dette har noe å si. Det er flere menigheter som prioriterer barnearbeidet høyt og som har tradisjonelt barnearbeid. Så det er ingen åpenbar sammenheng slik det ser ut. Om man setter høy prioritet på barnearbeidet fordi man ønsker det eller fordi det faktisk er sånn, kan være en liten feilmargin da det kan være individuelt hvordan de enkelte menighetene har svart. Er det et ønske eller er det slik? I oppgaven må man gå ut fra at det reelt er slik.

Det er ikke noe galt med det tradisjonelle barnearbeidet innen kirken, dette er verdifullt og viktig. Noen menigheter kommenterer at de skulle ønsket at de hadde hatt mer barnearbeid eller flere barn i kirken. Kunne det på bakgrunn at dette vært en idé å tenke litt utradisjonelt for å trekke enda flere barn til kirken og dens arbeid? Barn er i utvikling og det skjer mye i barns liv.(Frønes 2011, 11-15). Diakoni innen Metodistkirken er opptatt av å være der menneskene er og skal holde veien åpen mellom kirken og livet utenfor (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 6). Dette utfordrer hver enkelt til å finne ut hva som bør gjøres. Hver enkelt menighet må se på behovet sitt og behovet i nærmiljøet. Er det sang eller dans eller drama som fanger barna eller er det andre typer aktiviteter. Er det lite med ressurser, kunne man da spilt på foreldre som ytrer ønske om ulike aktiviteter. Noen menigheter har valgt å ha myldredager. Dette kan være en måte å få flere aktiviteter på en og samme tid, uten at man da trenger veldig mange ulike ledere. Med et slikt opplegg kan det være lettere å ha få ledere og flere medhjelpere, slik at noen står som hovedansvarlig, mens andre kan hjelpe til der og da. Det er muligens større sjanse for å få med seg foreldre som kan delta med noe når det er flere som jobber sammen, og hver enkelt kan føle at man kan bidra med det som en mestrer. Man sparer også foreldre for å måtte ta hovedansvaret for en aktivitet, da noen kan føle at man ønsker å stille opp uten å måtte ta hovedansvaret. Likevel engasjeres de, og blir på den måten

en del av menighetsarbeidet og fellesskapet. På sikt kan dette føre til større aktivitet i menigheten.

Babysang er en aktivitet som kanskje ikke umiddelbart forbindes med diakoni, men litteraturen om denne type aktivitet sier noe annet. Babysangen er en aktivitet som har fokus på babyen, som skaper bånd mellom foreldre og baby, samtidig som det er i et fellesskap med flere babyer og foreldre. Denne aktiviteten er innlemmet i kirken slik at fellesskapsfølelsen med menigheten er tilstedet. I punkt 3.6 omhandles dette temaet ytterligere.

Ut fra mine erfaringer er ikke dette en aktivitet som har vært veldig i fokus innen Metodistkirken. Likevel velger jeg å ta dette med da det er 2 menigheter som skriver at de har babysang. Man skal ikke se bort fra at det etter hvert kan blir mange flere menigheter som vil få denne aktiviteten.

Metodistkirken har aktiviteter og fokus på aktiviteter for barn i alle aldre helt fra fødsel av, og dette betyr at Metodistkirken er seg bevisst at menigheten gjelder hele familien, ikke bare barn fra de kan gå eller snakke. Denne type aktivitet kan være like betydningsfull for foreldrene, som for babyene. Likevel vil babyene oppleve at de er i fokus, de er elsket, de er betydningsfulle og de er i et fellesskap (Leganger-Krogstad 2007, 135). Det høres kanskje litt uvanlig ut å si at babyen opplever et fellesskap, men gjennom sine foreldre vil hele kjernefamilien føle seg innlemmet og en del av menighetsfellesskapet. Igjen kan vi dra en rød tråd til diakonien som poengterer fellesskap, omsorg for hverandre og sin neste, elsket og betydningsfull akkurat slik man er.

Det er positivt at noen menigheter har tatt i bruk denne aktiviteten, og det bør gå en oppfordring til flere menigheter om å innlemme denne diakonale handlingen i sine menigheter. Den norske kirke har tatt i bruk babysang i større grad enn Metodistkirken. Her kan det være en mulighet for et tettere samarbeid innen barnearbeidet p.g.a. ”Nådens fellesskap” (se kapittel 2.1.6). Ved et samarbeid kunne det vært en mulighet for at enkelte voksne tok del i aktiviteten uten nødvendigvis å ha hovedansvaret. Dette på bakgrunn av at enkelte menigheter nevner at de har lite ressurser. Samarbeider man vil man likevel opprette kontakt med foreldre og knytte relasjoner slik at barnet og foreldrene vil kunne søke menigheten når barnet har blitt eldre og kan delta i de aktivitetene som menigheten har. Alternativt kan Metodistmenighetene se på andre måter å ta hånd om barn og foreldre allerede fra fødselen av.

Flere menigheter nevner at de har samtaler med barna i løpet av en gudstjeneste. Dette kan sees i sammenheng med barn og troshistorie. Barna har sin troshistorie, som det er viktig

at de får muligheten til å bli klar over og utvikle. Spørsmålet blir om voksne er flinke nok til å la barna lære sin egen troshistorie å kjenne.

Troshistorie forbinder man muligens mest med voksne som har en historie i sitt trosliv, fordi man tenker at en voksen har erfaringen i livet samtidig. Både når, hvor og hvordan man kom til tro og hvordan livet i tro har utartet seg. Troshistorie kan like gjerne gjelde barna som voksne. I kapittel 3.2 refererer jeg til Sturla Stålsett (2007, 35) som sier noe om å la barna få snakke og komme med sine egne tanker.

Hovedfokuset bør være på at barnet skal få fortelle på sin måte, noe Stålsett nevner (2007, 35), og som er referert til i kapittel 3.2. i oppgaven om barns troshistorie. Når barnet da finner det naturlig etter hvert å fortelle andre om sine opplevelser med Gud og Jesus, vil dette bli noe som kan bli naturlig for dem også som voksne. På denne måten vil barna lære å kjenne sin egen troshistorie, få oppmuntring til at de på lik linje med voksne kan oppleve noe med Jesus som er viktig å ta med seg videre i livet, samtidig bli fortrolig med å fortelle dette til andre. Barna har sin egen måte å formidle på, noe de bør få muligheten til å gjøre uten at de skal settes inn i en bås eller formes slik voksne mener er rett. Når barn opplever at de kan få snakke slik som er naturlig for dem, oppleves det at de blir respektert for dem de er og kanskje vil de bli fortrolig med å formidle overfor andre personer i større sammenhenger. Se kapittel 3.2. om barns troshistorie og referanser til Stålsett (2007, 35) og Sagberg (2008, 57).

Barna kan få et naturlig forhold til det å fortelle om livet med Jesus ved å få muligheten til å si noe selv. Flere menigheter skriver at det er samtale mellom presten og barna enten i forbindelse med en skriftlesning eller i forkant av en preken. Kanskje dette kan være et naturlig sted å la barna slippe til med egne opplevelser. La de føle at de får mulighet til å komme med sitt eget og sine opplevelser eller tanker.

Flere menigheter er opptatt av at barna skal bli tatt hensyn til og få muligheten til å snakke om ulike tekster. Dette innebærer at man har respekt for barna og hva de kan bidra med i menigheten. Barna kan på denne måten være forbilder for hverandre, og inspirere hverandre til å fortelle om Jesus. La et selvopplevd vitnesbyrd få slippe til også fra barna. De vil helt klart ikke si det på samme måte som en voksen, men det er ikke det som er vesentlig i en slik sammenheng. Det bør og må settes et lys på at barna også skal få denne muligheten til å fortelle til andre om sine opplevelser med Jesus. Noen menigheter nevner i spørreskjemaet at de ønsker at barna skal lære om tro. I denne sammenheng vil det da bli naturlig å ta med at barn kan oppleve en troshistorie. Det å lære om tro skal ikke bare skje ved å sette det inn i en voksen kontekst, men at hver enkelt er tilstede i sitt eget liv med hva det innebærer enten man er barn eller voksen. Det står flere steder i bibelen om Jesus og barna, eller hva barna gjorde. I

kapittel 3 om barnediakoni, er det referert til at Tormod Sikkeland (2008, 124) skriver om barnet som kom med nisten sin og noen spørsmål rundt dette. Barnet hadde en naturlig tiltro til Jesus og at Jesus kunne bruke det barnet hadde, til velsignelse for mange. Ved sin naturlige tiltro til Jesus skriver Sikkeland (2008, 124) videre at ved barnets handling og tiltro får Jesus vist sitt storverk. La oss fortsatt hjelpe barna til å få muligheten til å vise Jesu storverk i hverdagen vår i dag.

Sang, dans og drama er metoder for diakonalt arbeid. Diakoni er som nevnt tidligere i oppgaven ute etter inkluderende fellesskap, likevekt og likeverd. Ved å bruke metoder som inkluderer barna i menighetsfellesskapet utfører man diakoni. I Metodistkirkens Diakoniplan er man opptatt av at diakoni skal være veien mellom gate og alter (Diakoniplan for Metodistkirken i Norge 2010, 6) og at man skal være tilstede i denne verden (ibid 2010, 28).

For 20-30 år siden var det ikke veldig aktuelt med dans eller drama i kirken. Denne type aktivitet hørte ikke hjemme i kirken. Heldigvis har denne trenden endret seg. I punkt 3.3 nevnes det at barn lettere kan forstå og huske historier nå de visualisere, eller barnet får bruke sin fantasi ved hjelp av dans eller drama.

Både Tormod Sikkeland (2008,125-126) og Elisabeth Tveito Johnsen (2008, 17) nevner at barn har lettere for å forstå når man visualiserer, bruker fantasien og barnet på den måten opplever noe av historien selv. Barnet vil etter hvert endre på denne lærdommen etter som barnet vokser og utvikler seg. Hvis man skal se på at visualisering faktisk er et viktig redskap for å få barnet til å reflektere, forstå og samtale om, bør dette være noe som alle menigheter bruker. I svarene jeg mottok er det kun 5 menigheter som sier at de har dans eller drama. Metoder som er på barnas nivå bistår med en forståelse overfor barnet som medfører at barnet føler seg inkludert i menigheten. Diakoni er opptatt av inkluderende fellesskap også når det gjelder barna. Da kan utradisjonelle metoder, aktiviteter og tilnærminger være av betydning for barnas utvikling og tilhørighet. Samtalen mellom den voksne og barnet kan foregå mer på barnas premisser når barnet kan sette seg inn i en opplevd eller visualisert historie. Selvfølgelig skal man ta høyde for at ikke alle barn liker å dramatisere eller danse og at disse barna må få mulighet til å uttrykke seg på sin måte eller bruke de evnene som hvert enkelt barn har.

Ut fra et diakonalt perspektiv vil det å handle på barns premisser, medføre at man gir barnet mulighet til å være likestilt med en voksen, bare at metodene er forskjellige. Det som er gjennomgående for de menighetene som bruker dans eller drama er at de også har krysset høyt på prioritering av barnearbeid i menigheten. Det kan se ut som de som prioriterer barnearbeidet høyt ser ut til å være mer kreative i sine metoder for å få barna til å forstå, lære

om og oppleve Jesus. Vil dette si at enkelte menigheter er innstilt på å finne aktiviteter som fanger barna, og som dermed bistår barna i sin utvikling av trosforståelsen?

Speiderarbeid er et barnearbeid som inneholder mye diakoni. Mange vil nok forbinde speiding med uteaktiviteter og praktiske gjøre mål. Dette stemmer, men om man går litt grundigere inn på speiderarbeidets innhold bærer dette veldig mye preg av diakoni. Jeg henviser til videre drøfting under kapittel 5.5.

Når det er snakk om de ulike aktivitetene for barn, blir det videre interessant å se på hvor mange av disse barna som faktisk tilhørte menigheten, og evt om man ut fra dette kan se om det er mange barn fra andre menigheter eller tilhørighet andre steder som deltar i barnearbeidet. Under spørsmålet om andelen menighetsbarn som var tilstedet i barneaktiviteter, kom det helt klart fram at menighetene hadde barn fra egen menighet tilstedet, samtidig viser det at barn som ikke tilhører menigheten deltar i barnearbeidet. Det vil si at det er flere enn kun menighetsbarna som er aktive, og at alle menigheter har åpnet opp for at barn som tilhører andre steder også kan få mulighet til å delta i menighetens ulike aktiviteter. Det som ikke kommer fram av disse spørsmålene og svarene er hvilken tilhørighet de andre barna har. Men en mulighet er jo fra den norske kirken som er det kirkesamfunn som har størst medlemstall. Da ser man igjen at "Nådens fellesskap" kan ha betydning. (se kap. 2.1.6 om Nådens fellesskap s.15). Det er muligens lettere å kunne samarbeide om ulike typer barneaktiviteter, og at man i denne sammenhengen kan dra nytte av hverandre. Dette blir spesielt viktig på mindre steder, der ressursene kan være mindre.

5.2. Ansatte og frivillige innen barneaktivitetene i Metodistkirken.

Metodistkirken er en frikirke som bærer preg av mye frivillig arbeid og vanligvis få ansatte. Man stille opp på dugnader, som ledere av ulike foreninger, og har i en stor grad en familieførståelse innen menigheten. (se kapittel 2.1.4.). Dette kan være både positivt og negativt.

Det positive er at ansvarsfølelsen blir stor, man står sammen og man hjelper hverandre. Man blir som en stor familie. "De sosiale prinsippene" (se kapittel 2.1.4.) omhandler også familien, den hentyder til betydningen av en kjernefamilie og hvor viktig det er for barna å ha foreldre som elsker dem, men at familiebegrepet kan gå utover kjernefamilien (sml. Metodistkirkens sosiale prinsipper 2008, 10). Underforstått at en menighet kan betegnes som en familie. Dette kan medføre at menigheten og de menneskene som er i menigheten har et større ansvar for å skape en trygghet, kjærighet, respekt og ansvar hos hver enkelt. Noe som videre kan skape mye positivt, og være en fordel for de barna som er i menigheten. De møter

og opplever voksne som bryr seg om dem slik de er. Det er flere menigheter som kommenterer at diakoni er voksnes tilstedeværelse for barna, deres betydning av å lytte til og støtte barna på barnas premisser. Dette er i tråd med et diakonalt perspektiv. Man skal være tilstede for hverandre.

En side ved denne familiefølelsen eller tilknytningen som kan virke litt mindre positivt, kan være at enkelte føler seg ekskludert. Man er ikke en del av denne familien, alle de andre kjenner hverandre så godt at det er vanskelig å få innpass som en ukjent og en som ikke har blitt en del av denne familien enda. Det er viktig for menighetene å beholde fellesskapsfølelsen og ansvaret, men samtidig være åpne for at nye mennesker kan komme til. Det er viktig å akseptere at andre tanker og holdninger kommer inn i menigheten, og at det er positivt med et mangfold. Om noe skulle stride mot kirkens lære kan man selvfølgelig ikke akseptere det, men sett bort fra det, la hver enkelt kunne komme med det man har å formidle uten å bli avskåret. Nye ideer kan være nyttige å samtale rundt, og evt ta i bruk om det kommer menigheten og fellesskapet til gode og nytte. Vi skal være romslige, noe også Diakoniplan for Metodistkirken poengterer. Det blir brukt et annet ord, nemlig ”rause og livsnære fellesskap” (Diakoniplan for Metodistkirken 2010, 8), og ut fra undersøkelsen viser det seg at mange barn som ikke er menighetsbarn (kapittel 4.4) er med på de ulike aktivitetene. Dette igjen tyder på at menighetsfellesskapet ikke oppleves som ekskluderende. Dette er positivt for menighetene og for den familiefølelsen som skapes av rause og livnære fellesskap.

I mange innkomne svar om hvem som jobber med barnearbeidet nevnes presten. Dette kan ha noe med at det er denne personen som er ansatt i menigheten og dermed er tilstedeværende og delaktig i det meste av kirkens arbeid inklusivt barnearbeidet. På den andre siden er det ikke av nødvendighet at presten skal være med på alt. Selv om presten er ansatt og skal ha et overblikk over hva som skjer i menigheten, behøver presten ikke være delaktig, ha praktisk ansvar eller hovedansvar for gjennomføring av alt som skjer i menigheten. Det framkommer ikke hva presten driver med innen barnearbeidet. Om det er som andaktsholder, eller samtalepartner og medmenneske som en bistand til de øvrige lederne, eller en kombinasjon av dette er det ikke spurt om og dermed heller ikke svart på. Derfor kan man ikke ut fra spørreskjema si noe om hva presten driver med innenfor barnearbeidet. Mange oppgaver kan sannsynlig de frivillige utføre, men likevel kan det være behov av at presten er tilstede for å gjøre seg kjent med barna og deres foreldre. Da kan det ved en senere anledning være lettere og terskelen blir lavere, for å tørre å ta kontakt med presten. Dette er en del av diakonien, og hadde alle menigheter hatt en diakon ansatt ville

dette vært en naturlig oppgave for diakonen. Siden svært få menigheter har en diakon vil denne oppgaven falle på mange av de frivillige lederne. Alle kan bidra med å gjøre veien mellom kirken og livet utenfor så kort som mulig, eller sagt på en annen måte, skape relasjoner for å bygge bro mellom verden og kirken. Metodistkirken er klare på at alle kan utøve diakoni i hverdagen.

Det kommer fram av svarene at det er mange frivillige som jobber med barnearbeidet. Av de 26 menighetene som har svart, er det 23 av dem som har frivillige som jobber med barnearbeid. Dette sier noe om at arbeidet i menighetene stor sett blir foretatt av frivillige. Dette bygger høyst sannsynlig mest på at Metodistkirken blir drevet av frivillige, i og med at det er en frikirke. Jeg har allerede nevnt en fordel og en ulempe ved dette fellesskapet som lett kan bli et familiefelleskap. Videre kan det være en stor fordel at mye av arbeidet blir drevet av frivillige, da det kan tyde på at det er personer som ønsker å jobbe med barna, at de brenner for denne gruppen og at de dermed i stor grad vil være tilstede for barna. Samtidig vil det bli viktig at disse frivillige får innføring og undervisning i diakoni og Metodistkirkens diakoniplan slik at arbeidet blir preget av diakoni og tilstedeværelse for disse barna. En liten tankevekker kan da være at det framkommer i spørreskjemaet at flest menigheter har jobbet med diakoniplanen på komitèplan som menighetsråd, diakonikomitè og lignende. Mens det mest ønskelige burde vært at alle menighetene hadde jobbet med diakoniplanen på menighetsnivå som bl.a. menighetskonferanser. Da vil man i større grad nå alle medlemmene i menigheten også de som driver med barnearbeid og som ikke er delaktig i komiteer som menighetsråd og lignende. Det burde også vært undervisning og drøfting rundt diakoniplan på barneleder nivået.

I hovedsak er det BUR som har hovedansvaret for barnearbeidet i menighetene. Selv om det er litt under halvparten som har svart BUR er dette helt klart den største gruppen som er nevnt som hovedansvarlig. Menighetsråd er også nevnt som en del av gruppen som har hovedansvar. Her kan det være litt uklart om man da tenker at menighetsrådet er det bestemmende organ og dermed har hovedansvaret for barnearbeidet, eller om det er BUR-leder som også sitter i menighetsrådet, som dermed sammen med resten av menighetsrådet har hovedansvaret. Skal man videre se i sammenheng på svarene som har kommet inn om hvordan menighetene har jobbet med diakoniplan, svarer flest at det er tatt opp i menighetsrådet. Nå er jo menighetsrådet det organet som skal styre menighetens arbeid gjennom året, og dermed viktig at dette rådet tar for seg diakoniplanen. Samtidig er det også av betydning at de som faktisk jobber aktivt med barnearbeidet får en innføring i diakoniplanen. Det er få menigheter som har tatt diakoniplanen opp i menighetsfellesskapet.

Når man har fokusert på komiteer blir spørsmålet videre om disse komiteene er flinke til å videreformidle det de jobber med videre i sin gruppe. Dette er et spørsmål som ikke ble stilt i spørreskjema og som man dermed ikke får noe svar på. Viktigst må da bli at man bør være bevisst at alle som arbeider i ulike foreninger, må få en innføring i diakoniplanen. Ellers kan det lett bli at det tas noe opp på et ledernivå, men at det ikke eller sjelden blir brakt videre. Dette behøver ikke stå på uvillighet til å videreformidle, men at det rett og slett kan være at man ikke tenker på eller vet hvordan man best mulig kan formidle dette videre. For at man skal forstå, forklare og brenne for noe kan det være en stor fordel å få et forhold til det man skal forstå og jobbe med. Da vil iveren og brannen bli enda sterkere. Et tiltak vil være at BUR har egne samlinger for alle ledere der man kun drøftet diakoniplanen i forhold til barn og unge. Noen menigheter har nevnt at diakoniplanen har vært tatt opp på menighetskonferanse. Dette er positivt i den grad at da er alle menighetens medlemmer med på å få høre om, sette seg inn i og delta i videre arbeid med diakoniplanen. Her vil hver enkelt få en mulighet til å uttale seg, og iveren kan opprettholdes på en måte som gjør at man vil jobbe videre med diakoniplanen. Siden Metodistkirken består av mange frivillige, vil det være et behov for en diakonal bevisstgjøring og skoling innen diakoniplanen. Dette er noe som er viktig og som bør prioriteres. Det er vel og bra at Diakoniplanen tas opp i lederskapet, men det er like viktig å ta dette opp, undervise og bevisstgjøre hos de frivillige og de som driver konkret med barnearbeidet, slik at de vil få forståelse og iver for diakoniplanen. For å få et eierforhold til noe er muligheten til å bli delaktig i, drøfte og forstå sammenhenger viktig for å skape et engasjement.

5.3. Barn og gudstjenesten

Gudstjenesten er et møtepunkt som for mange kan oppleves som positiv og flott, der man har mulighet til å høre Guds ord og være delaktig i ulike liturgiske ritualer. Sett fra en diakonal vinkling, er gudstjenesten stedet for fellesskap både med Gud og med medmennesker. For et barn bør denne følelsen være like fremtredende. Mange barn opplever gudstjenesten som noe positivt, men man kan også høre at barn sier at gudstjenesten er kjedelig. For at barna skal få et naturlig forhold til gudstjenesten kan det være et tiltak å involvere barna i større grad. Se kapittel 3.4 der jeg refererer til Kari Jordheim om at barnet bør få erfare at det kan være til nytte og få ansvar⁴. Barn som får ansvar ønsker å gjøre det de

⁴ ”....barnet skal få erfare at det kan noe, at det kan være til nytte, få og ta ansvar, utfolde nestekjærighet og møte og mestre motgang. For at barnet skal få erfare at det kan noe, må det få oppgaver som harmonerer med dets muligheter, hvilket tilsier at oppgavene må tilpasses individuelt.” (Jordheim 2009, 204).

får ansvar for. Barna tar de oppgavene de får seriøse og setter sin ære i å være delaktige. De føler seg verdsatte når de får oppgaver som de mestrer. Ved å se barnet og barnets evner, gi barnet utfordringer på oppgaver det kan mestre eller lære seg til å mestre, ser man hver enkelt person som verdifullt i et fellesskap som igjen samsvarer med diakoni. Man skal se hver enkelt for den personen man er, enten man er barn eller voksen. I kapittel 3.1 skriver jeg noe om å se på barn for det mennesket barnet er.⁵

I svarene jeg fikk fra de ulike menighetene er det mange som sier at barna får delta med aktivitet i en gudstjeneste. Det var 19 menigheter som svarte at barna deltar under en gudstjeneste. Det er også mange ulike oppgaver de deltar med, men noen er gjengangere som tekstlesning, kollektører, lystenning, sang, dans, noen menigheter hadde samtale med barna i en eller annen form, enten i forbindelse med skriftlesningen eller rett i forkant av en preken. (Se kapittel 4.5). Alle disse aktivitetene er oppgaver som må utføres i løpet av en gudstjeneste, og er viktige. Når barnet får betrodd en slik oppgave vil barnet føle at man får ansvar innen et felt som barnet mestrer. Her er det viktig at man ser på hvilke evner og ferdigheter hvert enkelt barn har, på samme måte som man ser på voksne og deres evner og gaver. Dette er diakoni og i tråd med diakoniplan, der man skal jobbe i et fellesskap mot samme mål.

Det diakonale perspektivet vil her være at barnet blir tatt hensyn til for det mennesket det er, likeverd. Barnet blir regnet som en del av fellesskapet. Barnet vokser på å få oppgaver som det kan mestre, og vil etter hvert utvikle seg, bl.a. innen det å våge å gjøre noe. Det er heller ingen begrensninger i hvilke type oppgaver. Når et barn blir lært til å utføre noe og kjenner seg trygg på dette er det utrolig hva barnet kan utføre. Her er det bare å være kreative. Det er i følge undersøkelsen ikke mange nye oppgaver som blir tatt i bruk, som for eksempel det tekniske som må utføres i løpet av gudstjenesten i forbindelse med lyd anlegg m.m.

En oppgave som var nevnt i svarene på spørreskjemaene (se kapittel 4.5) og som ikke er så mye tatt i bruk, var rett og slett at barn var med som kirkevert. En kirkevert er den personen som står i døra og ønsker velkommet til gudstjeneste. Det kan antas at mange vil oppleve det positivt å bli ønsket velkommen av et barn. Her kan alle brukes og barnet får oppleve fellesskap og likeverd. Barnet blir ikke satt tilside på den bakgrunn av at dette er noe

⁵ Ut fra en diakonifaglig synsvinkel er barn mennesker, mennesker er skap i Guds bilde, ergo er barnet skapt i Guds bilde. Dette medfører at barnet innen teologien er fullverdige mennesker, som krever respekt for sine tanker og utsagn. (Punkt 3.1.) Marianne B. Gammelsæter skriver: "For oss er det viktig å merke at Augustin legger grunnlaget for en antropologi som ser på barnet som helt og fullt menneske, der menneskeverdet er gitt av Gud fordi det er skapt i Guds bilde." (Gammelsæther 2008, 37). (jf. punkt 3.1, Menneskesyn og syn på barn)

som barnet ikke kan gjøre. Det å se potensialet hos barna og hva barnet egner seg til ut fra dets evner er viktig å fokusere på.

At barna får delta i gudstjenesten er en veldig positiv handling for at barnet skal kjenne seg som en del av et fellesskap.⁶ Gudstjenesten blir et sted for barnediakoni der man har fokus på inkludering, likeverdige fellesskap og barnet selv blir en aktør. Dette er uten tvil positivt og diakonalt. Når dette er nevnt, må det tas med at ganske mange menigheter svarer at barna ikke er tilstedet under hele gudstjenesten. Mange har kommentert at barna går ut rett før preken og har sitt eget opplegg. Det er vel og bra at man har egne opplegg for barna, med tanke på at barna skal få høre evangeliet på en forståelig måte. Er man sikker på at barnet ikke kan forstå deler av en voksenpreken? Disse menighetene som har en liten samtale med barna i forkant av preken, kanskje kunne denne samtalen vært i etterkant, slik at barna hadde hatt mulighet til å komme med sine tanker og refleksjoner og stille spørsmål om hva de har hørt. Et par menigheter nevner at de har tegnebord bakerst i kirken der barna sitter og tegner. Om barna får komme fram mot slutten av gudstjenesten for å presentere tegningene sine, kommer ikke tydelig fram hos begge, men den ene menigheten kommenterer det. Her må det være en fin anledning til å la barna selv få si hva de har tegnet, hva de legger i det og hvordan de har oppfattet prekenen. Her kan man få en samtale og kommunikasjon som kan bli utfyllende i forhold til gudstjenestens innhold. Barna får mulighet til å lære seg til å snakke om Jesus, hva de tenker og reflekterer over.

Det er få menigheter som sier noe om at de barna som går ut under preken kommer inn igjen mot slutten. Det kan være flere årsaker til at dette ikke er kommentert. For det første kan det være at det ikke etterspørres i spørreskjemaet. Det andre kan være at barna ikke kommer inn igjen og at man ikke tenker på å si noe mer om dette. Det tredje kan være at barna faktisk kommer inn igjen, men at man heller ikke her tenker på å kommentere dette. En menighet, som sier at barna ikke er tilstedet under hele gudstjenesten, kommenterer at barna er delaktige i nattverden. Her fortelles det indirekte at barna kommer tilbake til gudstjenesten etter preken.

Det skulle ikke være noe til hinder for at barna kan være tilstede under hele gudstjenesten, samtidig er det forståelig at man ønsker en forkynnelse for barna som de lett kan forstå. Noen menigheter nevner at barna er med i prekenen til presten, på hvilken måte sies ikke, men kanskje dette er ved hjelp av samtale eller spørsmål og svar. Dette kan være like nyttig for et barn, da barnet får mulighet til å komme med sine tanker og refleksjoner

⁶ Se kapittel 3.5 i oppgaven som omhandler viktigheten av fellesskap og fellesskapsfølelsen.

rundt det temaet presten snakker om. Videre læres barnet opp til å delta under hele gudstjenesten, det lærer å snakke i menigheten og det får følelsen av å være i et fellesskap med resten av menigheten. Barnet blir opplært til å bli trygg i kirken, og få hjelp til å reflektere over tekster på det nivået barnet er. Som jeg nevnte i kapittel 5.1. om troshistorie kan barnet få en mulighet til å lære seg til å fortelle om opplevelser med Jesus i hverdagen ved samtale i gudstjenesten.

På denne måten dras barna inn i teologien og kirken på en måte som gjør at de kan føle seg delaktige i hverdagens hendelser. Barn kan på denne måten lære seg til å reflektere over handlinger og hendelser, samtidig som det kan lære seg til å ha tanker og kjærlighet for medmennesker. (sml. Sagberg, 2008, 12)

Noen vil muligens tenke at dette vil uroe gudstjenesten og at det blir annerledes enn det man er vant med. Da bør fokuset flyttes til at alt behøver ikke være som det har vært. Det kan være både positivt og flott å oppleve ting litt annerledes. Samtaler med barna under gudstjenesten behøver ikke være veldig urovekkende men heller positivt. Selv på John Wesleys tid var det samtaler om teksten. Da riktig nok i en litt annen setting enn en gudstjeneste, men dagens samfunn er annerledes, og Metodistkirkens diakoniplan (2010) er opptatt av at man skal leve i dagens samfunn og sette teologien og diakonien inn i dagens kontekst. Man må finne måter og muligheter der man kan utnytte den tiden med barna og de voksne i en kirke på en måte som gjøre at alle kjenner seg ivaretatt, og som en del av et fellesskap. Det diakonale blir ivaretatt når man velger å ha fokus på nåtiden og hvordan man skal formidle budskapet til barna uavhengig av hvordan konteksten er. Siden diakoni er opptatt av å være i den tid man lever i, spiller det ingen rolle at ting er litt annerledes, og man behøver tross alt ikke rokke for mye ved ritualer og liturgier som er fastlagt etter en mal.

Som nevnt i kapittel 3.5 har barns delaktighet i nattverden vært et diskusjonstema. Nå er det naturlig at barn går til nattverd og mottar brød og vin. Likevel kan det hos enkelte være en uvant situasjon. Nattverden er et viktig sakrament for kirken. Det gir også en fellesskapsfølelse å kunne motta nattverd sammen med hele menigheten. I kapittel 3.5 viser jeg til Gammelsæter som skriver om ei jente som går til nattverd og hvordan hun opplever dette. Jeg tror mange barn kan kjenne en godhet og trygghet ved å kunne få muligheten til å gå til nattverd sammen med de andre i menigheten, knele ved alterringen og motta Jesu kropp og blod. Denne fellesskapsfølelsen er like viktig for et barn som for en voksen. Det ble ikke etterspurt i spørreskjemaet om barna deltok i nattverden. Likevel er det enkelte menigheter som nevner dette. Man må her skille på det å motta og det å delta som yter eller giver. I oppgaven og de svarene jeg har fått fra menigheter er fokuset satt på at barna mottar

nattverden. Når man skriver at de deltar kan det også bety at de er med på å dele ut nattverden. Dette er nok mer uvanlig i den aldersgruppen jeg har fokus på, men det har av og til vært ungdom har vært med på å dele ut nattverd.

5.4. Menneskesyn og syn på barn.

Ofte kan man få inntrykk av at barna blir satt tilside fordi disse er små og har ikke lært livets realiteter. De klarer heller ikke å se sammenhenger heller på samme måte som en voksen. Barn har også tanker, og selv om de muligens er litt annerledes enn en voksens skal disse tankene få en mulighet til å komme fram i lyset og bli snakket om.

Barn kan lett tenke mer naturlig enn voksne og man hører ofte at barn tenker rett fram. Altså at de ikke legger noen sperrer. Samtidig er livet mer naturlig for dem, de lager ikke ting så innviklet og komplisert som mange voksne kan gjøre.

Menneskesyn innebærer ofte respekt for menneskene. Barna er mennesker og dermed har disse rett til respekt. Voksne kan ha lett for å se på barna ut fra et voksenperspektiv, noe som gjør at det kan bli vanskelig for barn og voksne å forstå hverandre. Voksne må derfor jobbe med å se ting ut fra et barneperspektiv. Dette kan voksne gjøre ved å sette seg inn i hvordan barn reagerer og lytte til barna og deres tanker. På en slik måte viser den voksne respekt for barnet og barnet opplever at det blir tatt på alvor og føler seg inkludert.

Som jeg nevner i kapittel 3.1 er barna selvstendige personer med egne behov og rettigheter. Dette innebærer at de skal få muligheten til å være delaktige, og i denne sammenhengen innebærer dette delaktighet i menighetslivet.

Det at flere menigheter nevner at barna ikke er delaktige i en gudstjeneste innebærer nødvendigvis ikke at de voksne ikke har respekt for barna, men at man ikke helt tenker på at barna kan ha et behov eller ønsker om å ta del i gudstjenesten. Videre kan det være slik at man tror at barna må ha det på en spesiell måte, hvis ikke er det ikke barnevennlig. Det man heller bør ha fokus på er at barna trenger å lære å omgås et kirkeliv og gudstjenesteliv slik det er med de ritualer og liturgier dette innebærer. Så lenge barna får en forklaring på hvorfor det er slik og hva ritualene innebærer eller betyr vil dette være greit for barna, de vil takle innholdet på sin måte og dermed forstå. Barn trenger forklaringer og når dette foreligger er det ganske mye som barna kan og vil akseptere.

Det å lytte til barna har med respekt for barnet som menneske å gjøre. Dette innebærer at man kan få forståelse for hva barnet mener om sine handlinger enten det er gjennom tegninger eller andre typer aktiviteter i barnearbeid. Det å få barn til å gjengi eller forklare ulike tekster er en måte å få barnet til å reflektere over bibeltekster på sin måte. Elisabeth

Tveito Johansen sier i sin artikkel *"Barneteologi møter trosopplæring til gjensidig kritisk dialog"* (2008, 10-33) en del om dette å la barna få snakke om og forklare, at voksne skal samtale med barna slik barn forstår og ønsker. Hun mener at den voksne skal være en person som skal være der for barnet ved at barnet får mulighet til å komme med sine tanker og refleksjoner.

Noen menigheter har nevnt at voksne skal være der for barna ved samtaler, og se på barnas behov. Barnet vil føle en trygghet når det opplever at en voksen er der for barnet slik barnet opplever at det trenger den voksne. Dette igjen går på å ha respekt for barnet som et selvstendig individ. Andre menigheter praktiserer ikke at barn skal få være delaktige i gudstjenesten. Hvilke årsaker dette har sies det ikke noe om. Ser man da på hvilke behov barnet har, eller tenker man mer på at barnet ikke kan utføre ulike oppgaver fordi det er et barn. Dette behøver ikke å innebære at de ikke har respekt for barnet, men kan barnets behov være annerledes enn det en voksen tror. Det er kun i samtalen med barnet at man kan få et innblikk i hva barnet ønsker og opplever som positivt.

Diakonien ønsker å formidle fellesskap og gjensidighet, nettopp for at det ikke skal bli subjekt og objekt relatert. Dette vil ha betydning overfor barna i barnearbeidet i menighetene. I et fellesskap skal alle ha mulighet til å komme med innspill om hva man ønsker, og gjensidighet innebærer at man ser på barn som fullverdige mennesker. Dersom man har større fokus på gjensidighet, vil det bli mindre fokus på subjekt objekt holdning (jf. kapittel 2.2.1 og 2.2.2).

Siden mange menigheter gir uttrykk for at punktet "skape gode kristne fellesskap" er menighetens viktigste utfordring og veier tyngst innen barnearbeid (se kapittel 4.6.) tolkes dette dit hen at mange menigheter ønsker å skape et fellesskap der alle er likeverdige enten man er barn eller voksen. Har man i fokus at gode kristne fellesskap er samlingspunkter der alle skal føle seg like mye verd, og at alle kan bidra med noe skapes det en likeverdistanke som barna trenger både å lære, kjenne selv og få mulighet til å utføre. Hvordan barna kan utøve diakoni selv, kommer jeg tilbake til i kapittel 5.6.

Under kapittel 4.8. kommer det fram mye som menighetene ser på som viktig over for barna. Noe av dette materialet peker også på menneskesyn overfor barna. Et punkt sier noe om at unger som kommer på gudstjenesten skal oppleve at voksne tar dem på alvor, for Gud er for dem. Det å få til å formidle at Gud elsker barn på lik linje som voksne er et helhetlig menneskesyn også overfor barn. Da opplever barna at de kjenner at voksne bryr seg om dem og de opplever at Jesus er glad i dem, vist gjennom de voksne. De kan kjenne på et fellesskap som er viktig for barna å kjenne på. I kapittel 3.1. skriver jeg litt om menneskesyn

og syn på barn, og hvor viktig det er for barn å kjenne en tilhørighet, kjenne seg som en del av et fellesskap og møte Jesu kjærlighet. At også barna trenger å kjenne seg betydningsfulle. Når en menighet kan klare å ha fokus på barna og at de skal oppleve at voksne tar dem på alvor, ser jeg at de tar barna med i sin menighet som en del av fellesskapet. Litt mer spørsmålsteget kan man kanskje stille om hvordan barn opplever at de ikke er tilstede under hele gudstjenesten. Noen kan oppleve at man da er utenfor et fellesskap, mens andre ikke behøver å oppleve det slik. Dette kan være veldig individuelt, og mange behøver ikke oppleve det som ekskludering, om de blir behandlet på en måte som gjør at de tross alt hører til i fellesskapet. Det finnes ingen fasit på hva som er riktig å gjøre eller ikke. Diakoni overfor barn er veldig individuelt hvordan man utfører dette og hvordan barna opplever et fellesskap i sin menighet.

Det kommer ikke klart fram i undersøkelsen om menighetene jobber med å hjelpe barn som har det vanskelig. Jamfør et av avkryssningssvarene under kapittel 4.6. Det er kun to menigheter som synes dette veier tyngst å ha fokus på. Noen menigheter nevner at de har fadderbarn i andre land. Dette bidrar til å ha fokus på barn som har det vanskelig. De menighetene som nevner dette, nevner det i forbindelse med barnearbeidet og at barna selv er med på å bistå med støtte til fadderbarn. Det er ingen menigheter som snakker om barn som har det vanskelig i Norge. Verken økonomisk eller på annen måte som for eksempel ensomhet, fattigdom, vanskelige hjemmeforhold. Noen menigheter nevner omsorg for hele barnet, samt voksenkontakt, rollemodeller og invitasjon til fellesskap. Dette er positive tanker og holdninger i forhold til diakoni. Likevel er det interessant å se at det er så få som har krysset av for det å ”hjelp barn som har det vanskelig”. (Jamfør kapittel 4.6)

5.5. Speiderarbeid og diakoni

Hvis vi ser på speiderloven som jeg har gjengitt i kapittel 3.7, sier den mye om både omsorg for sin neste, solidaritet og vern om skaperverket, inkluderende fellesskap og arbeid for fred og rettferdighet. En speider blir opplært til å yte diakoni. Speiding har som nevnt i kapittel 2.1.3 vært innenfor Metodistkirken siden 1924. Det er en godt etablert aktivitet rundt om i Metodistkirken i Norge, og dette kommer tydelig fram i svarene som har kommet inn. Det er 14 menigheter som har en speidergruppe. Det er litt over halvparten av alle menighetene som har svart, noe som kan tyde på at dette er et viktig barnearbeid som drives, og samtidig er dette et tydelig diakonalt barnearbeid. Speiderne lærer å være i fellesskap, de lærer å ta hensyn til hverandre, de lærer å vise omsorg og verne om skaperverket. Alle disse faktorene er diakonale, samtidig må man jobbe for at aktivitetene ute i naturen ikke overskygger

budskapet om Gud og han kjærlighet til mennesker. En fare kan være at man lett lar seg rive med av spennende aktiviteter uten å ha tanke for at bakgrunnen for speiding er basert på en kristen tro. Det er veldig positivt at så mange menigheter har speiderarbeid. Det som ikke kommer klart fram av undersøkelsen er om menighetene er bevisste på at speiderarbeid er diakonalt i tillegg til en flott aktivitet for barna. I Diakoniplanen for Metodistkirken i Norge står speiderarbeidet nevnt (Diakoniplan for Metodistkirken i Norge 2010, 22). Der nevnes ordene mangfold, miljø, global og godtvørn. Dette er helt klart områder som diakonien er opptatt av og som står i forbindelse med visjonen for Metodistkirkens diakoni som står nevnt i Diakoniplan for Metodistkirken i Norge. (2010, 7). Speiderloven og speiderbevegelsens grunntanke inneholder mye av det samme som visjonen til Metodistkirkens diakoni innehar. Som eksempel kan nevnes at i speiderloven står det at en speider er en god venn, hjelper andre og skal verne om naturen. (Kapittel 3.7.). Som nevnt tidligere i dette kapittelet så er det veldig positivt at så mange menigheter har speiderarbeid. Det som ikke kommer fram av undersøkelsen og som ingen har skrevet noe om er at speiderarbeidet er et positivt diakonalt tiltak innen barnearbeidet. Selv om menighetene nok indirekte mener dette, så kommer dette ikke klart fram og man kan da fundere på om menighetene er seg bevisst at speiderarbeidet er et veldig diakonalt barnearbeid.

Speiderarbeidet er en aktivitet for barn i skolealder og oppover. Dette vil si at om menigheten skal kunne inkludere de barna under skole alder, må man ha en annen type aktivitet for denne gruppen barn ved siden av speiderarbeidet. Speiderarbeidet er positivt for en menighet, men man må ha noe mer i tillegg, da denne type aktivitet ekskluderer den aldersgruppen som ikke er i skolepliktig alder. Ønsker man å favne alle er derfor ikke speiderarbeid alene noe som en menighet bør satse på. Samtidig er det av betydning at menighetene tenker på speiderarbeid som noe nyttig for menigheten og en aktivitet som helt klart har betydning for å spre og formidle diakoni innen et barnearbeid.

5.6. Barn som utøver diakoni.

Jeg har tidligere vært inne på at jeg ville si noe om at barn selv kan utøve diakoni overfor andre og hverandre (kapittel 1.1.). Det er flere grunner til at jeg vil nevne dette. For det første har det kommet inn en del svar fra menighetene om at man ønsker å gi barna en verdi som barna skal bringe videre. For det andre har jeg selv erfaringer fra barnearbeid, som viser at barna selv utførte diakoni. For det tredje mener jeg at dette er et viktig område og at barna blir opplært til å se og utføre diakonale handlinger.

Mye av teorien bygger på diakoni overfor barna. Samtidig ser jeg at denne teorien formidler noe om at barn skal lære for selv å kunne utføre etter hvert. Det er flere menigheter som sier noe om at de ønsker å formidle diakoni til barna gjennom at man utøver diakoni overfor barna, og gjennom de ulike aktivitetene lærer barna utøvelsen av diakoni og diakonale handlinger.

Jeg har lyst til å komme med et eksempel fra en menighet på Østlandet. Denne episoden er også referert på metodistkirkens hjemmesider under misjon.
(www.metodistkirken.no/mysen)

I barnearbeidet som drives i en menighet fant lederne ut at 50-øringene snart skulle forsvinne. Man ble da enige om at man kunne begynne å samle på dem for så tilslutt gi den summen man hadde samlet inn til andre barn som trengte midler. Barna begynte med å lage plakater, og et stort norgesglass ble sparebøssa. Dette ønsket alle skulle bli fullt. Hvert enkelt barn dro hjem til foreldre, besteforeldre, tanter, onkler og ellers andre bekjente og spurte om de hadde en 50-øring eller to. Alle barna samlet inn, og fant de en 50-øring på gata eller andre steder var det viktig å få denne lagt i det store glasset i kirken. I starten av dette prosjektet ble det enighet om hvem som skulle få disse pengene når glasset ble fullt. Det var gatebarna i Kiev. Metodistkirken i Norge hadde en diakon som misjonær der, og hadde dermed litt tilknytning til dette arbeidet. Samtidig ble det barn som hjalp barn.

Alle barna i barnearbeidet i menigheten fikk på denne måten delta med det de kunne, nemlig samle inn penger. Det var her ikke snakk om at man skulle samle inn i store mengder, men at man skulle samle inn småmynt, som mange nesten bare forkaster. Hver enkelt bidro så godt de kunne etter deres forutsetninger. Etter ett års tid var glasset fullt, og barna kunne få mulighet til å gi disse pengene til en representant for misjonen. Dette var veldig stas for de barna som hadde vært med på å samle inn 50-øringer, men også at pengene ble til nytte og glede for de barna som trengte disse midlene. Her er et eksempel på at barn kan hjelpe andre barn. Barn kan vise omsorg og i fellesskap gjøre noe som kommer andre til nytte. De fikk samtidig et innblikk i at det er ikke alle barn som har det like fint som de selv.

Et av svarene fra spørreskjema fortalte at barnearbeidet i en av menighetene har et fadderbarn. Her lærer barna at det er andre som trenger hjelp. Det å kunne få muligheten til å hjelpe barn som trenger hjelp, er å vise omsorg for vår neste.

At barna kan utøve diakoni overfor hverandre i nærmiljøet, skal man heller ikke se bort fra. Til nå har det vært omtalt å yte omsorg på et globalt nivå gjennom misjonen eller fadderbarn. At barn kan være der for hverandre har også betydning, og kan være en realitet. Når barna lærer at man skal ha omsorg for hverandre, ha et godt fellesskap og bygge relasjoner, vil barna kunne ha en evne til å utføre dette. Det er flere av menighetene som har kommentert at de ønsker at barna skal lære den diakonale grunnholdningen. At man skal være der for andre. Da må det samtidig bli like viktig å fortelle barna at dette skal være gjensidig. For barn trenger å være barn, og med det mener jeg at de ikke skal få et så stort ansvar at de ikke makter å utføre oppgavene. Derfor kan ikke barna alene få ansvar for diakoni over for sin egen aldersgruppe, men barna kan lære at man skal være der for hverandre. Er man venner eller går man i samme klubb eller annen type aktivitet, bør de lære at om den ene trenger en venn den ene dagen kan det være motsatt neste dag. Da formidles gjensidighet som diakonien er opptatt av. Barn bør lære grunnholdningen om at man skal være venner med de man kommer i kontakt med på skole eller i fritidsaktiviteter. At man skal vise medmenneskelighet overfor menneskene rundt en, enten de er like gamle, yngre eller eldre. Så lenge flere menigheter har diakoni som fokus, kan dette bidra til at det spres mer kunnskap og opplæring knyttet til diakoni i teori og handling både rundt i kirkene våre, til den enkelte leder og til hvert enkelt barn.

6. Konklusjon

Denne oppgaven omhandler forståelsen av diakoni i Metodistkirken i Norge og hva dette kan bety for barnearbeidet i praksis. Barn er en viktig del av menighetsfellesskapet. Litteratur innen barnediakoni, diakoni generelt og Metodistkirkens diakoni har vært hovedfokuset. Mye av litteraturen omtaler inkludering og fellesskapsfølelse, omsorg og gjensidighet som viktige faktorer. At barn skal kjenne seg hjemme i kirken og i fellesskapet er også den del av diakonien som man må ha fokus på. Da det har vært lite metodistisk litteratur innen barnediakoni har jeg brukt litteratur fra Den Norske kirke. Siden Den Norske kirke og Metodistkirken har inngått avtalen "Nådens fellesskap" (se kapittel 2.1.6), har det ikke vært motstridende å bruke litteratur utenfor Metodistkirken i tillegg til metodistisk litteratur i teologi.

Det har blitt foretatt en kvantitativ spørreundersøkelse der de fleste metodistmenigheter i Norge har fått et spørreskjema. Det har vært frivillig å svare på disse spørsmålene, likevel har responsen vært positiv. Spørreskjemaet inneholder spørsmål i forhold til diakoni, barneaktiviteter og inkludering i menigheten (se vedlegg 1). Ut fra svarene er det helt klart at man skulle ønsket å ha kunnet stille oppklarende spørsmål i etterkant. Dette er vanskelig å få til så lenge det er en kvantitativ metode som har blitt brukt. Det har seg slik at spørreskjemaet ble sendt til hver metodistmenighet, og det kan bli veldig individuelt hva den som svarte på spørsmålene mente. Man må ta høyde for at svarene kan være preget av ønsker, men jeg har valgt å tolke svarene slik at dette er reell praksis i menighetene. På basis av hva som har kommet inn er det helt klart mulighet for videre utdyping inne dette temaet ved en senere anledning.

Mange menigheter har fokus på barna sine og de har fokus på diakoni. Det som er litt mer usikkert ut fra materialet er bevisstheten i menighetene på diakoni i barnearbeidet sitt. Mange menigheter jobber diakonalt uten muligens å se det selv. Da blir informasjon og undervisning og samtale rundt Diakoniplanen for Metodistkirken i Norge veldig viktig. Det å sørge for at lederne i de ulike barneaktivitetene er seg bevisst diakoniplanen og ønsker å formidle denne ut i praksis blir veldig viktig. Det som kommer fram av spørreskjemaet er at flesteparten av menighetene har drøftet diakoniplanen i ledergrupper og overordnede råd, som menighetsråd m.m. Det blir da viktig hvordan man formidler diakoniplanen videre til lederne i de ulike aktivitetene.

Flere menigheter er opptatt av at barna skal oppleve omsorg og fellesskap. De er opptatt av at voksne skal være der for barna. Samtidig så er det få menigheter som har fokus på at

oppgaven og utfordringen for menigheten er å hjelpe barn som har det vanskelig (se kapittel 4.6 i oppgaven). Om dette er fordi man måtte velge ett av punktene eller fordi man faktisk har valgt et annet fokus er usikkert å si. Likevel gir det en pekepinn på at menighetene fortsatt bør jobbe med diakoniplanen og bevisstgjøringen av denne.

Noen menigheter gir tilbakemelding på at barna ikke er inne under hele gudstjenesten, mens andre lar barna være inne hele tiden. Fellesskap innebærer å være en del av, og barna trenger å kjenne på og føle at de er ønsket som en del av fellesskapet. Inkludering og følelsen av å kunne få delta med det man kan klare er noe som medfører at barna kjenner seg som en del av fellesskapet. Det å se etter evner hos barna på lik linje som hos voksne er til det positive for gudstjenesten og menighetsfellesskapet.

Det at barn kan yte diakoni overfor hverandre er også et poeng som er nyttig å ta med seg i arbeidet med barn. De trenger å lære å være der for andre, de trenger også å forstå at gjensidighet er noe som er viktig. At alle kan trenge hjelp til tider. Diakoniplanen er opptatt av gjensidighet, som må gis videre til barna. Enkelte menigheter er også opptatt av dette og formidler det i svarene sine.

Speiderarbeidet er en barneaktivitet som mange menigheter gir tilbakemelding på at de har. Denne barneaktiviteten er en aktivitet som innehar mye diakoni. Med det menes at speiderne lærer om omsorg for hverandre, fellesskap, vern om skaperverket, støtte hverandre og vise medmenneskelighet. Alt dette er også faktorer som diakonien og Metodistkirkens diakoniplan innehar. Det som har vært spennende å se er hvor nært opp til diakonien speiderarbeidet faktisk er. Her kan det bli en liten utfordring i forhold til hvor klart menighetene ser dette, eller om fokuset innen speiderarbeidet er mer rettet mot det praktiske friluftslivet. Det er en fordel at man kan se speiderarbeidet i sammenheng med diakoni og at man lar barna få en forståelse av at verdigrunnlaget og troen på Gud også er vesentlig i speiderarbeidet. En liten utfordring med speiderarbeidet er at dette bare er en aktivitet for barn i skolealder. Barn under skolealder blir indirekte ekskludert. Det er derfor viktig at menighetene ser dette og sørger for å ha dekkende tilbud for disse barna også. De fleste menighetene har andre typer barnearbeid i tillegg til speiderarbeidet.

Veien videre slik som materialet tolkes må være at menighetene fortsatt må jobbe med å bevisstgjøre diakoniplanen blant sine ledere. Mange menigheter jobber i tråd med diakoniplanen, men bevisstheten på at det er diakoni man yter er noe mer usikkert. For at lederne skal få forståelse for hva diakoni er, at man faktisk driver med dette i barnearbeidet og viktigheten av dette, trengs det opplæring. Det er behov for at alle ledere blir skolert i hva diakoni er, og hvordan man kan bruke diakoniplanen. Alle ledere bør få muligheten til å være

med å samtale rundt diakoniplanen for å skape refleksjon, som igjen kan skape en iver og bevisstgjøring til å videreformidle diakoni. Det å kunne arrangere kurs for ledere innen diakoni, der man får mulighet til både lære, drøfte og erfare kan skape en større bevissthet rundt diakoni i barnearbeidet i de ulike menighetene. Denne bevisstgjøringen kan muligens også skape en større årevåkenhet overfor barna og deres behov for å motta diakoni, erfare diakoni og lære å yte diakoni.

Mye bra utøves allerede i menighetene av diakoni og tanker rundt temaet diakoni er positivt. Så gjenstår det bare å bli enda mer bevisst diakoni og diakoniplanen i arbeid med barn og unge.

7. Litteraturliste

Borgen, Peder. (1993). Metodistkirken. I: Borgen, P. og Haraldsø, B. (red). *Kristne kirker og trossamfunn*. Trondheim: Tapir forlag, 229-242.

Den norske kirkes diakoniplan, (2008), www.kirken.no/?event=doLink&famID=247.

Dietrich, Stephanie. (2009). Diakonitjenesten i Den norske kirke i et økumenisk perspektiv. I: Johannessen, K., Jordheim, K. og Korslien, K.K. (red). *Diakoni en kritisk lesebok*. Trondheim: Tapir Akademiske Forlag, 45-68.

Frønes, Ivar. (2011). *Moderne barndom*. Latvia: Cappelen Damm AS.

Gammelsæter, Marianne Bergsjø. (2008). Barneteologi: En teologi om og av barnet. I: Sagberg, Sturla (red). *Barnet i trosopplæringen. Pedagogisk og teologisk refleksjon over barneteologi, spiritualitet og livssyn*. Oslo: IKO-forlaget, 34-50.

Haddal, Ingvar. (1969). *Hvem var John Wesley? I Metodismen og John Wesley* redaktør Einar Anker Nilsen. Oslo: Lutherstiftelsen, 15-35.

Haddal, Ingvar. (1977). *Vær fra vest*. Oslo: Luther Forlag i samarbeid med Norsk Forlagsselskap.

Hassing, Arne. (1991). *Religion og makt. Metodismen i norsk historie*. Trondheim: Tapir, Religionsvitenskaplig institutt Universitetet i Trondheim.

Johnsen, Elisabeth Tveito. (2008). Barneteologi møter trosopplæring til gjensidig kritisk dialog. I: Sagberg, Sturla (red). *Barnet i trosopplæringen. Pedagogisk og teologisk refleksjon over barneteologi, spiritualitet og livssyn*. Oslo: IKO-forlaget, 10-33.

Johnsen, Elisabeth Tveito. (2007). "Barneteologisk religionspedagogikk." I: Johnsen, Elisabeth Tveito (red). *Barneteologi og kirkens ritualer Perspektiv på trosopplæring, barn og konfirmanter*. Oslo: Det praktisk-teologiske seminar, 17-28.

Jordheim, Kari (2009). "Barnediakoni" – i lys av trosopplæringsreformen. I: Johannessen, K.I., Jordheim, K. og Korslien, K.K. (red). *Diakoni en kritisk lesebok*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, 195-214.

Kaul, Dagny (2007): "Skjønnte dere ikke at jeg måtte være i min Fars Hus?" Premisser for en grenseoppgang mellom barneteologi og religionspedagogikk. I: Johnsen, Elisabeth Tveito (red). *Barneteologi og kirkens ritualer Perspektiv på trosopplæring, barn og konfirmanter*. Oslo: Det praktisk-teologiske seminar, 55-88.

Leganger-Krogstad, Heidi (2007): Babysang i pedagogisk lys. I: Johnsen, Elisabeth Tveito (red). *Barneteologi og kirkens ritualer Perspektiv på trosopplæring, barn og konfirmanter*. Oslo: Det praktisk-teologiske seminar, 129-139.

Meistad, Tore (1992): *Frelsens veg. Teologi og etikk i wesleyansk tradisjon*. Alta: Alta lærerhøgskole.

Metodistkirken (1994): "*Nådens fellesskap, rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke*". www.metodistkirken.no , Oslo 1994.

Metodistkirken (2004): "En metodistisk forståelse av nattverden, A United Methodist Understanding of Holy Communion."
www.metodistkirken.no/main/?mid=1106&pid=1149.
 Ressurser. Lest 02.04.2011.

Metodistkirken (2008): "*Metodistkirkens Sosiale prinsipper*". Metodistkirken i Norge.

Metodistkirken (2009): "The Book of Discipline, kirkeordningen."
www.metodistkirken.no/main/?mid=1106&pid=1149.
 Ressurser, Kirkeordningen.

Metodistkirken (2010): "*Metodistkirkens Diakoniplan*" Metodistkirken i Norge.

Metodistkirken (2010): "*Metodistkirkens Årskonferanse i Norge. Årboken 2010*." Bradley, Gunnar (red) Metodistkirken i Norge, Oslo 2010.

Metodistkirken (2011): "*Metodistkirken Mysen – 50 øre aksjon avsluttet på misjonsdagen 12.02.2011*". www.metodistkirken.no/mysen

Metodistkirken (2011): "*Metodistkirkens Speiderkorps*". www.ms-speider.no
 Lest 03.05.2011.

Nielsen, Helge Kjær (2003). *Han elskede os først*. Aarhus universitetsforlag.

Norges speiderforbund. "Om oss. Hva er speiding" www.speiding.no
 Lest 03.05.2011.

Oftestad, Bernt T., Rasmussen, Tarald, Schumacher, Jan (1991). *Norsk kirkehistorie*. Oslo: Universitetsforlaget. s. 202-206.

Olsson, Henny, Sörensen, Stefan. (2003). *Forskningsprosessen. Kvalitative og kvantitative perspektiver*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.

Sagberg, Sturla (2008). Skjult eller synlig spiritualitet. I: Sagberg, Sturla (red). *Barnet i trosopplæringen. Pedagogisk og teologisk refleksjon over barneteologi, spiritualitet og livssyn*. Oslo: IKO-forlaget, s.51-77.

Sikkeland, Tormod (2008). Hvor lenge skal barna være statister? I: Sagberg, Sturla (red). *Barnet i trosopplæringen. Pedagogisk og teologisk refleksjon over barneteologi, spiritualitet og livssyn*. Oslo: IKO-forlaget, s.122-132.

Stålsett, Sturla J. (2007). Barna roper i helligdommen. I: Johnsen, Elisabeth Tveito(red). *Barneteologi og kirkens ritualer Perspektiv på trosopplæring, barn og konfirmanter*. Oslo: Det praktisk-teologiske seminar, s. 31-40.

Svarprosent – pålitelighet - spørreundersøkelser

<http://www.spørreundersøkelser.no/index.asp?valg=Svarprosent-palitelighet>
lest 22.04.2011.

Vedlegg 1:

Spørreskjema om arbeid blant barn i Metodistkirken

1. Hvilke type barnearbeid har dere i menigheten?

Kryss av for de aktiviteter dere har

Babysang	_____
Søndagsskole	_____
Barne-/familiegudstjenester	_____
Speiderarbeid	_____
Barneklubb	_____
Barnekor	_____
Annet/hva: _____	_____
Annet/hva: _____	_____

2. Hvilken prioritet har barnearbeidet i menighetens samlede virksomhet etter din mening.

På en skala fra 1 – 6 der 1 er dårligst og 6 er best.

1 2 3 4 5 6

3. Hvem jobber med barnearbeidet i menigheten?

Sett kryss på alle alternativer som jobber med barnearbeidet i menigheten.

- Presten _____
- Diakon _____
- Andre ansatte _____
- Foreldre _____
- Andre frivillige _____

Hvem har hovedansvaret for barnearbeidet i menigheten:

4. Hvor stor er andelen av menighetens barn/barn av menighetsmedlemmer som deltar i aktiviteter for barn i regi av menigheten? Kryss av.

0-20% 20-40% 40-60% 60-80% 80-100% Vet ikke

5. Gudstjenesten:

Er barna til stede under hele gudstjenesten?

Ja _____
Nei _____

Er barna delaktige i gudstjenesten?

Ja _____
Nei _____

Hvis ja, hvordan eller med hva? _____

6. Hva er menighetens viktigste utfordring når det gjelder barnearbeid? Kryss av det svaret du mener veier tyngst.

- 1 Oppdra barna til å tro på Jesus
- 2 Gi barna et godt fritidstilbud
- 3 Skape gode kristne fellesskap
- 4 Oppdra barna til å leve som Jesu etterfølgere
- 5 Rekruttere barna til menigheten
- 6 Undervise barna i den kristne lære
- 7 Hjelp barn som har det vanskelig
- 8 Annet:.....

7. I 2010 vedtok Metodistkirken en Plan for diakoni. Har dere jobbet med diakoniplanen?

Ja _____

Nei _____

Hvis ja, hvordan? _____

8. På hvilken måte mener du at menighetens barnearbeid bør/kan forstås som en del av menighetens diakonale virksomhet?

.....

.....

.....

Tusen takk for hjelpen!